

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 34

Rugsėjis - September 8, 1995 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Brooklyn, N.Y. 11207

\$1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

Naujovės liturgijoje

* Pasauliečiai taip pat gali dalinti šv. Komuniją

Daugelyje pasaulio šalių mišiose celebruojančiam kunigui Eucharistiją padeda dalinti seserys vienuolės, pasauliečiai, tiek vyrai, tiek ir moterys, o kartais net 14 - 15 metų jaunuoliai. Šis reiškinys daug ką džiugina, bet kai ką stebina, o kartais net piktina. Kaipgi yra iš tiesų, kas gi suteikia galią dalyti šv. Komuniją.

Kad pasauliečiai, moterys ir vyrai, kartu su celebruojančiu kunigu mišiose dalija Eucharistiją, nėra kokia nors ypatinga naujovė. Apie tai dar 1973 metų sausio 29 dieną, reformuodamas sakramentinės kunigystės laipsnius, kalbėjo popiežius Paulius VI. Čia, turbūt, svarbiau yra kitas dalykas: šv. Komunijos dalinotojų tinkamas parinkimas ir pasiruošimas, ne mažiau svarbus, pavyzdžiui, už lektorių parengimą, o taip pat rūpestis, kad visur ir visada išliktų derama pagarba šventiems dalykams.

Tačiau, daugelį vis dar piktina minėti dalykai, ypač vyresnės kartos žmonės. Ir tai nėra nuostabu, nes dar taip netolimoje praeityje pasauliečių žmogui net prisilieti prie pašvęstų liturginių indų reikėjo specialaus leidimo. Po Vatikano II Susirinkimo atliktos liturginės reformos, iš tikrųjų daug kas pasikeitė. Ypač pastebimas aktyvus visų tikinčiųjų dalyvavimas Bažnyčios gyvenime, taip pat ir liturginiame.

Svarbiausias dokumentas apie pasauliečių vietą, vaidmenį ir pareigas Bažnyčios gyvenime yra popiežiaus Jono Pauliaus II apaštalinis paraginimas Christifideles laici (Pasauliečiai tikintieji).

Dabar pažvelkime į istoriją. Draudimas pasauliečiams liesti rankomis konsekruotą Ostiją galutinai įsigalėjo X amžiuje. Retos išimtys buvo paliktos tik vienuolynams. Vėliau tokia praktika buvo palaikoma, ypač vėlyvaisiais viduramžiais. Tridento visuotinė santarpyba, atkreipdama dėmesį į protestantizmo plitimą, ir siekdama išsaugoti Bažnyčios identitetą, gana griežtai nusakė Eucharistijos šventimo ir šv. Komunijos dalijimo taisykles. Tokia griežta tvarka galiojo praktiškai iki 1973 metų, taigi, iki liturginės ir sakramentinės kunigystės apeigų reformų.

Pagrindinis motyvas, pakeitęs beveik tūkstantį metų galiojusią tvarką, buvo Vatikano II susirinkimo liudijimas apie pasauliečių tikinčiuosius kaip apie naująją, kunigiškąją tautą bei reali būtynė Eucharistiją priartinti prie žmogaus. Šios minties šaknys - giliai evangelinės. Be to, ir kunigų skaičiaus mažėjimas skatino greitesnį reikalo sprendimą. Tai ypač aktualu tapo misijų kraštuose bei tose šalyse, kuriose labai jaučiamas kunigų trūkumas bei pasauliečių aktyvi veikla. Na, o esant ir normalioms sąlygoms, daug kur pasauliečiai yra geri talkininkai, nunešantys

šv. Komuniją ligoniams, invalidams, ypač didesnėse ligoninėse ir stambiose miestų parapijose.

Taigi, pasauliečių vaidmuo Bažnyčios gyvenime nuolat auga. Tai svarbu ir skatintina, tačiau jokiū būdu nereiškia, kad kunigai atpalaiduojami nuo savo pagrindinių pareigų: Dievo Žodžio skelbimo ir Eucharistijos dalijimo. Pasauliečiai yra ir lieka gerais talkininkais, ekstrordinariniais, bet ne ordinariniais teikėjais. Apie tai popiežius Jonas Paulius II kalba apaštaliniam paraginime "Pastores dabo vobis" (Aš duosiu jums ganytojų).

Kaip jau minėjome, svarbiu dalyku lieka pasauliečių tinkamas parinkimas ir tinkamas paruošimas šiai kilniai misijai. Parinkimu rūpinasi parapijos klebonas, o paruošimu: ir klebonas, ir vyskupijos vyskupas. Įpareigojimas dalyti šv. Komuniją, tam tinkamai pasiruošus, suteikiamas ne privačiai, bet viešai - mišių metu. Tai daroma visos bendruomenės akivaizdoje, nes parinktas ir pasiruošęs pasaulietis - tiek vyras, tiek ir moteris - tarnaus tai pačiai bendruomenei. Tik esant skubiam ir būtinam reikalui, be ypatingesnio pasiruošimo, kunigas mišiose tam specialiai skirtomis apeigomis paveda pasauliečiui padėti dalinti šv. Komuniją.

Matome, kad čia bet kokios paviršutiniškai improvizacijai tiesiog nelieka vietos. Tai - tarnystė, aiškiai nusakyta Vatikano II susirinkimo ir posusirinkiminių susisiekimo dokumentuose, Vyskupų sinodų ir Vatikano kongregacijų

Medžio skulptūros - Čiurlionio kelias netoli Merkinės.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

potvarkiuose. Bažnyčios Tradicija liudija, kad nuo II amžiaus, po šv. mišių, Eucharistija buvo nešama ligoniams ir kitiems, negalėjusiems dalyvauti sekmadienio Eucharistijos šventime. Tai darydavo ir vyrai, ir moterys, ir net vaikai. Bažnyčios persekiojimo metais tokia praktika buvo ypač dažna.

Bažnyčia nedalija savo narių į aukštesnius ir žemesnius, šeimninkus ir tarnus. Jei Bažnyčios struktūra yra hierarchinė, tai ypač matoma atsakomybėje ir funkcijose. Bet visus Bažnyčios narius jungia meilės ir tarnavimo dvasia.

VRLS

Lietuvoje nėra bankų krizės

Lietuvos centrinio banko valdybos pirmininkas Kazys Ratkevičius rugsėjo 29 d. spaudos konferencijoje pareiškė, kad nėra reikalo kalbėti apie bankininkystės krizę Lietuvoje ir kad nėra jokios priežasties tikėtis Latvijos stiliaus bankų krizės. 6 iš 19-os registruotų komercinių bankų Lietuvoje įvykdė minimalaus kapitalo reikalavimus - 10 milijonų litų (\$2.5 milijono).

Tačiau pirmininko pavaduotojas Jonas Niaura pareiškė, kad šių bankų veikla buvo limituota. Jis pridūrė, kad visi tie bankai pažadėjo sukaupti reikalingas kapitalo sumas iki šių metų pabaigos. Lietuvos centrinis bankas taip pat pareiškė, kad krizė tarp Rusijos bankų palies kai kuriuos Lietuvos bankus, nors poveikis bus gana ribotas - kai kurie Lietuvos bankai gali prarasti savo fondus Rusijoje.

pagal Reuter

Pirmoji kelionė į Šiaurės Ameriką

Spalio 4 - 9 dienomis popiežius Jonas Paulius II lankysis Jungtinėse Amerikos Valstijose. Tai bus jau 67-ta šv. Tėvo apaštalinė kelionė į užsienį ir šeštasis jo vizitas Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Pagrindinis būsimosios Popiežiaus kelionės į Šiaurės Ameriką įvykis bus jo dalyvavimas Jungtinių Tautų Organizacijos generalinės asamblėjos iškilmingoje sesijoje, skirtoje Jungtinių Tautų penkiasdešimtosioms metinėms. Spalio 5-ąją šv. Tėvas iš Jungtinių Tautų tribūnos kreipsis į visų, Organizacijai priklausančių valstybių atstovus. Jonas Paulius II jau kartą kalbėjo iš Jungtinių Tautų tribūnos; tai buvo 1979 metų spalio 2-ąją. Tąkart šv. Tėvas pasakė savo įsimintiną kalbą, kurioje linkėjo, kad Jungtinės Tautos niekada nepalautų būti pagrindinis pasaulio-taikos ir teisingumo forumas, kurio pastangų dėka, žmonės galėtų laisvai bei laimingai gyventi ir ramiai tikėtis vis geresnės ateities.

VRLS

Vilniuje tęsiasi Žemutinės pilies kasinėjimo darbai. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Kas yra kunigų celibatas?

Per Vatikano Radijo lietuvių programą perduotas pasikalbėjimas su atvykusiu iš Lietuvos Algirdu Patacku - tema: "Kas yra kunigų celibatas?"

Bent iš pirmo žvilgsnio, tai yra daugiau pačios dvasiškios vidinė problema, bet aš vis tik norėčiau pabandyti paaiškinti, kodėl ir pasauliečiui nėra tas pats, kaip bus su mūsų jaunaisiais kunigais.

Šitas, pavadinkim - judėjimas, kai diskutuojama, kai abejojama celibato reikalingumu, neveltui vyksta dabar, o ypač - turbūt visų Rytų Europoj, o ne tik Lietuvoje, nes daugėja jaunų kunigų skaičius. Jų staiga padaugėjo ir turbūt sutriko ta proporcija tarp senų, patyrusių kunigų, ir tarp jaunų. Tai aktualu ir Lietuvoje, turint galvoje televizijos laidą "Nakviša" - kur buvo parodytas kunigas atsisakęs celibato, bet kažkodėl neatsisakė šventimų.

Yra dar viena kita asmenybė, kurias aš asmeniškai pažįstu, turinčios tokių bėdų.

Išsamiai teologiškai paaiškinti - nesu pasiruošęs - neišmanau to dalyko. Man su tuo klausimu tenka susidurti neakivaizdžiai - dėstau Teologijos Fakultete senosios mūsų kultūros kursą ir tenai šitie klausimai yra liečiami, studentai domisi tuo klausimu. Galiau pasakyti, kad iš senosios mūsų etinės kultūros pozicijos žiūrint - celibato reikalingumas sutvirtėja. Labai gerai pažįstu mūsų mentalitetą, mūsų savimonės dalykus, todėl mes pasauliečiai negalime likti šitai abejingi; galima suprasti kai kuriuos asmenis, kurie neatlaiko ir pasitraukia - ir turėtų pasitraukti iš kunigystės, - bet daryti iš šito išvažas - reikalaujant panaikinti celibatą - yra jau intelektualinė nuodėmė, o kaip žinia, intelektualinės nuodėmės yra sunkesnės už tokias papras-

tas nuodėmes.

Nesu teologas ir čia ne mano sritis, ir ne dvasiškis, nežinau kaip šitą klausimą reikėtų suadministruoti. Dabar yra ir diafonas, kur gali būti ir pasaulietis, bet kalba eina apie šventimus - tą ribą, tą virsmą, kurį įvykdęs žmogus vadinasi "kunigas", jis gali būti ir vienuolis, bet yra anapus to virsmo. Jeigu šito "virsmo" nepadaroma - man toks žmogus nėra "kunigas", man, kaip katalikui. Jis gali būti bažnyčios tarnautojas, ar šiaip labai iškalbingas, įvairiais atžvilgiais bažnyčioje reikalingas ir naudingas žmogus, bet "sacrum auros" - šito, kas kunigą padaro kunigu - šito jis neturi.

2. Tai pati problema, tos problemos paštrėjimas, - kokią įtaką ji daro Dievo Tautai Lietuvoje?

- Jūs uždavėte labai svarbų klausimą. Aš pasakyčiau trumpai taip: celibato panaikinimas

ar koks nors susilpninimas šioje srityje - Lietuvoje būtų katastrofiškas.

3. Ar šiuo metu pasitaikančios krizės, jeigu taip būtų galima tai pavadinti, daro regiamą įtaką?

- Lietuvoje yra šiuo atveju rimta padėtis - mes stovime ties moralinės katastrofos slenksčiu ir yra požymių - apokaliptinių požymių, kad esame ją peržengę, ir galbūt laikomės dar tikrai todėl, kad celibatas yra tas siūlis, kuris vis dar laiko, jeigu jis nutrūktų - pasekmės būtų katastrofiškos.

4. Ką reikėtų daryti, kad padėtis keistųsi radikaliai ar neradikaliai - palaipsniškai?

- Vargu ar čia kokie radikalūs pasikeitimai galimi - tiesiog, Bažnyčia atsigauna nuo naujo iššūkio, kurį Ji gavo išėjusi į gatvę. Ji buvo uždaryta į getą; išėjusi į gatvę - gavo naują iššūkį, gavo stiprų iššūkį. Ji turi atsakyti, turi sukaupti jėgas, o palaipsniui sukauptus jėgas, palaipsniui Ji apsisvalys, palaipsniui viskas susigulės ir manau, kad mes gyvuosim, gyvensim. Nes dabar spren-

džiam iš esmės tuos klausimus. Mes sovietiniais laikais irgi buvome posusirinkiminiu laikotarpiu, bet tuo metu buvo karas, o karo sąlygomis viskas tam tikra prasme buvo sunkiau, bet... ir lengviau. Dabar laisvė sudarė naujas sąlygas naujoms pagundoms ir naujiems iššūkiams.

Aš norėčiau, kaip pasaulietis kreiptis į tuos jaunus kunigėlius, kurie yra tokie pat jauni žmonės, kaip ir visi kiti. Tie jauni žmonės turi apsispręsti ar jie ištesės savo pašaukime, išlaikys savo luomo sąlygose, o jei ne - tegul laiku pasitraukia, o tai būtų garbinga išėjimas iš tos situacijos. Niekas neturėtų dėl to pykti, bet reikia apsispręsti laiku - iki šventimų. Netgi ir po šventimų, gyventi veidmainystėje, o juo labiau daryti iš savo pralaimėjimo kokias nors teorijas ir tuo teisinti savo pralaimėjimą - yra dviguba nuodėmė. Pasitraukite laiku, jeigu negalite prisitaikyti prie savo luomo reikalavimų - tada išlikite garbingais žmonėmis, jeigu jau ne kunigais.

VRLS

Ruklos karinėje bazėje šalia Jonavos šią vasarą vyko manevrai "Gintarinė viltis 95". Lietuviai kariai poilsio valandėlėje.

Karšta vasara

Viktoras Gulmanas,
Dim. J. leitenantas

1940 metų vasarą pilna to žodžio prasme galima pavadinti karšta, bet sykiu ir liūdna vasara, kuri man, buvusiam Lietuvos kariuomenės kariui visiems laikams itin įstrigo atmintin. Juk tų metų birželis, liepa, rugpjūtis, ypač birželis 15-ji bei liepos 21-ji visiems laikams įėjo į Lietuvos istoriją kaip preliudija į mūsų mažos tėviškės aneksiją bei okupaciją, nepriklausomybės pradžią. Tais metais 2-jo LDK Algirdo pulko sunkiųjų kulkosvaizdžių kuopos pirmas būrys, kuriame ir aš buvau, tapo laikinai perkeltas į Jonavoje dislokuotą 5-tą LDK Vytauto Didžiojo kuopą sustiprinti geležinkelio tilto apsauga. O padėtis, ypač tarybinės notos įteikimo išvakarėse, buvo labai įtempta. Kad nekiltų incidentų, demonstracijų, reikėdavo miestelio gatvėse ginkluotiems patruliuoti, juoba, kad nemažas skaičius nelietuvių kilmės vietinių gyventojų tomis dienomis atvirai šaipėsi iš mūsų karių, juos užgauliojo, todėl teko būti labai budriems ir atsargiems, kad ginklas nebūtų be reikalo panaudotas. Apie slapto Molotovo - Rib-

entropo susitarimus nieko nežinojom. Netik karininkai, bet ir vyriausybė. Tik apie tarybines bazes, atsiradusias 1939 metais.

1940 metų birželio 14 - 15 dienomis vyko lauko užsiėmimai su sunkiaisiais "Maksimo" kulkosvaizdžiais ir neseniai gautais universaliais šveicariškais pabūklėliais "Oerlikon". Labai smagūs buvo, nepalyginti su "Maksimais", mačiusiais dar pirmą pasaulinį karą. Puikiai pagaminti, lengvi, nedideli. Visa bėda, kad šveicarai spėjo Lietuvai pateikti tik skeveldrinus sviedinius, kitokių jau ne. Žinoma, šaudymas buvo tuščiom, be šovinių. Staiga girdim, kad kitoje Neries upės pusėje koks tai bildesys, dulkių debesys, iš kurių išnėrė kokie tai svetimi, mums nepažįstami tankai, kurie pilnu tempu skuto Gaižiūnų poligono link. Kai kurie sustojo, o nepažįstama uni-

formą apsirengę kareiviai šoko taisyti tuos savo "žirgus", pavargusius po tokio ilgo žygio. Geresnio taikinio nė nereikėjo. Nusitaikiai, komanda "Priešo tankai, ugnis!", tada tik "pykšt" tuščiom. Kaip tikrame kare, apie kurio tikrą skonį mes dar ne-

turėjom žalio supratimo, tik teoriškai. Tai pamatęs užsiėmimų vadovas j. leit. VL. Pukys-Pukelevičius (sušaudytas Norilskė) liepė baigti, ginklus užmaskuoti, kad nekiltų kokių nors nesupratimų. Vėliau paaiškino, kad Lietuvos vyriausybei sutikus įvedami papildomi tarybiniai daliniai. Tik vėliau supratom, kokia kaina tas "sutikimas" buvo išgautas. Kodėl tomis dienomis Jonavoje buvo taip neramu? Pirmiausiai prasidėjęs Antrasis pasaulinis karas, neaiški politinė padėtis. Gal tam tikros įtakos turėjo ir garsios futbolo rungtynės tarp Jonavos rinktinės ir kuopos komandos, įvykusios dar prieš mums atvykstant ir apie kurias pasakoję kuopos vyrai. Tai patvirtino ir jau mirusi liaudies menininkė I. Rutkauskaitė, tais metais dirbusi Sentiškių Pagelazų kaime mokytoja. O buvo taip. Jonaviečiai, kurių komandoje būta ir nelietuvių kilmės žaidėjų, rungtynės pralošė. Vienas jų, ko tai supykęs ant mūsiškių, skėlė žandam, mūsiškis neliko skolingas. Susiėmė komandos, neatsiliko ir publika. Kadangi kareivinė buvo čia pat, keli mūsų vyrukai atsitempė lengvą kulkosvaizdį "Brno" paleisdami tuščiom keletą salvių į dangų. Reikėjo maudyti, kas dėjosi stadione, kaip visi skuto, palikdami kas skėtį, kas švarką, kas įplyšusius marškinius. Gal, pris-

minus tas rungtynes, jonaviečiams ir užvirė kraujas ir jie nutarė bent taip atsikeršyti.

Bet grįžkim prie mūsų pagrindinės temos. Po tokių naujienų iš spaudos puslapių, per radiją (televizijos tada dar nebuvo) kareivių nuotaika kiek krito, bet dar nebuvo to pesimizmo, pasimetimo. Politvadovų taip pat dar nebuvo. Buvo jaučiama, kad tie tankai, kuriuos mes "apšaudėm", yra preliudija į kitus dar svarbesnius įvykius. Vis dar buvo tikima, kad vyriausybė ir karo vadovybė suras kokią nors išeitį iš susidariusios keblios situacijos. Deja, nieko džiuginančio nesulaukėm. Tomis dienomis net nenujautėm, kad ne visiems teks sugrįžti į namus, kad būsim taip pat įtraukti į prasidėjusio karo sūkurį, kad vieni atsidursim vienoje barikadų pusėje, kiti kitoje, treti - prie baltųjų meškų.

Kai nauji "šeimininkai" pradėjo periminti tilto apsaugą, nes tarybinės armijos viršūnės mūsiškiais jau ėmė nebesipatikėti, eilinių karių išvaizda buvo apgailėtina, žvilgsnis koks tai bukas, apranga ne pirmo švarumo. Nuo jos sklido koks tai nemalonus kvapas. Batai guminiams padais, kiti net kiauri. Ir jie niekaip negalėjo suprasti, iš kur pas mus tiek gėrybių, kad net kareivių auliniai batai odiniai. Ypač mėgo mūsų papirosus "Kir" ir "Regata" už kuriuos duodavo žiūpsnį machorkos (kamblų), kurią reikėdavo rūkyti susukus į laikraštinių popierių. Mėginom ir mes patraukti tokį dėmą, bet nebuvo skanu, labai jau kartu. Aišku, būta ir propagandos, kad atėjo išvaduoti iš ponų ir reakcingų karininkų valdžios ir pan. Tik jau nesakydavo, kad nuo bado, kadangi savo akimis matė. Kai nebūdavo politvadovų, prastardavo, kad atėjo saugoti ir pasienį su Vokietija, ne tik tilta, kadangi padėtis labai įtempta ir iš vokiečių visko galima tikėtis, nors sutartys ir pasirašytos.

Mums gi ir taip jau buvo viskas aišku, o didžiausia tragedija bus netrukus, kai kariuomenė bus išdraskyta, daug ginklo draugu, vadų represuota, o Lietuva prieš jos valia bus įjungta į TSRS sudėtį ir t. t.

Tokias tad mintis sukelia kiekvienų metų vasara.

Nors vaikai gabūs ir darbštūs - į gyvenimą prasimušti jiems labai sunku. Elementariausi mokykliniai reikmenys: popierius, knygos kasdien brangsta.

Tad ir kilo mums štai kokia mintis. Kreiptis į Pasaulio lietuvių spaudą ir prašyti: kas galite, suteikite galimybę pasidaruoti Jūsų šeimose tarnaitėmis, guvernaitėmis, namų ūkio šeimininkėmis, pagalbiniais darbininkais 3-6 mėnesiams. Mes neprašome fondų paramos, t.y., pinigų dovanai, mes prašome suteikti mums galimybę, uždirbti juos doru, sąžiningu būdu. Tuo metu paremsime ir savo vargstančius giminaičius, ir kalbos šiek tiek pramoktume. Mes dirbtumėme sąžiningai ir nuoširdžiai, nes nuo to priklausys mūsų vaikų ir tėvų gyvenimas.

Su pasiūlymais prašome kreiptis adresu: Nijolė Balčiūnienė, Privati Socialinės globos tarnyba, Lūžų 5 - 8, Klaipėda 5832, Lithuania. tel.: 0370 6 222511, fax: 0370 6 213615.

Centro sąjunga jau galvoja apie rinkimus

Centro sąjungos, kaip politinės partijos perspektyvos, jos vaidmuo šalies gyvenime bus aptarti rugsėjo 16-17 dienomis Vilniuje įvyksiančioje konferencijoje. Apie tai įvyksioje spaudos konferencijoje pranešė sąjungos pirmininkas Egidijus Bičkauskas. Spaudos konferencijoje taip pat buvo kalbama apie Centro sąjungos perspektyvas keliant kandidatus į Seimą ir renkant Prezidentą, galimybes bendradarbiauti su kitomis šalies politinėmis jėgomis.

-- **Dovana vaikams.** Tai dar viena kauniečio politkalinio Juozo Grušo (Žilvino) knygelė "Ponas ir mergytė" - vieno veiksmo eiliuota pjesė, skirta vaikams ir jaunimui. Ją savo lėšomis išleido pats autorius, spausdino "Gabijs" spaustuve, iliustracijas sukūrė dailininkė V. Nemajūnaitė.

Religinio dialogo susitikimas

Tautinėje Kinijoje, Taivanyje, nuo liepos 31-osios iki rugpjūčio 4-osios, vyko krikščionių ir budistų religinio dialogo susitikimas, kuriame dalyvavo daugiau negu 20 abiejų religijų dvasininkų ir religinių veikėjų. Susitikimui vadovavo Popiežinis religijų dialogo tarybos pirmininkas kardinolas Francis Arinze. Buvo diskutuojama keturiomis pagrindinėmis temomis. Pirmoji tema - krikščionių ir budistų požiūris į žmogaus pašaukimą žemėje. Krikščionys tiki, kad regima daiktų tikrovė yra Dievo sukurta, o žmogus yra pašauktas nuosaikiai ir teisingai ją naudoti savo gerovei ir Dievo garbei. Budistai - priešingai - jų religijos esmė yra išsilaisvinti iš daiktų pasaulio. Antroji diskutuojama tema buvo vadinamoji "nirvana". Krikščionims gyvenimo prasmė ir galutinis tikslas yra Dievas. Budistai netiki asmeninio Dievo, tačiau turi savo eschatologinį tikslą: jie siekia nirvanos, tai yra palaimingos būsenos, kurioje žmogus pasiekia visišką laimę ir pažins giliausią tikrovės prasmę.

Trečiasis diskusijų objektas buvo Kristaus ir Budos asmenų sugretinimas. Susitikimo dalyviai pripažino, kad Kristaus ir Budos gretinti vienoje plotmėje neįmanoma, nes Kristus krikščionims yra Dievo Sūnus, o Buda budistams - žmogus, tobulybės esmė.

Galiausiai ketvirtoji svarstyta problema buvo krikščionių ir budistų socialinė veikla.

VRLS

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekiliojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidoynes. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Istaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Istaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

**Kasolino
MEMORIALS**
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

**VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA**

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

Privati Socialinės Globos Tarnyba

Apie sunkią pensininkų ir socialiai remtinų šeimų būitį jau rašyta ne kartą ir ne du. Tačiau padėtis diena iš dienos blogėja. Iš laukojo pensijų padidinimo teliko muilo burbulas - didelei daugumai pensininkų pensija nebuvo padidinta nei litu. Daugėja savižudybių: iš depresijos, skurdo, kasdienių nepriteklių vis daugiau pensininkų iš gyvenimo pasitraukia savo noru. Vieniši aptinkami mirę savo butuose, laiku nesulaukę medicininės pagalbos ar rūpėsčio - paprasčiau-

siai nėra nei vaikų nei artimųjų ar giminių, kurie jais rūpintųsi. Pernai Klaipėdoje įsteigta pirmoji privati socialinės globos tarnyba teikianti moralinę ir materialinę paramą vienišiesiems pensininkams ir invalidams, pensionato paslaugas. Planuota globoti 30 - 50 vienišų pensininkų. Tačiau jau dabar yra užsiregistravę apie 300 pensininkų ir jų skaičius vis auga: žmonės vieni per kitus sužino, kad dar yra įstaiga, kur jie gali tikėtis pagalbos ir paramos. Už-

siregistravusieji dažnai serga, yra I ir II grupės invalidai, sergantys cukriniu diabetu, kenčiantys nuo širdies - kraujagyslių, judėjimo funkcijų sutrikimo, astminių susirgimų. Gauna 120 - 150 litų pensijos, iš kurių pusė mokesčiams už butą, trečdalis - vaistams, ir tik kas liko - maistui. Žmonės gyvi duona ir pienu. Tarnyboje planuojama steigti privačius globos namus: keturių kambarių butuose trijuose kambariuose. Tada priežiūra būtų lengvesnė, o ir buto išlaikymas kainuotų žymiai pigiau, nei analogiški šeši vieno kambario butai. Tačiau šiandien tam trūksta lėšų.

I tarnybą kreipiasi ir netekę villties daugiavaikių šeimų tėvai. Tarnybos direktorė jų rūpėsčiai nesvetimi, nes ir ji auginą tris mažamečius vaikus. Rūpi vaikai - iš "sausos" 200 - 300 litų algos nei vaikus pamaitinsi, nei aprensi. O kur dar išmokslinimas.

Lenkijos prezidentas paprašė atleidimo

Lenkijos prezidentas Lech Wałęsa, kalbėdamas minėjime, kuriuo buvo pažymėtos lenkų pergalės prieš bolševikų armiją 75-osios metinės, paprašė ukrainiečių, baltarusių ir lietuvių tautų atleidimo, už Lenkijos joms padarytas skriaudas.

Rugpjūčio 15 dieną surengtu mitingu buvo pažymėta 1920 metų rugpjūčio 15-ąją lenkų laimėtos pergalės prieš bolševikus 75 metų sukaktis. Rusų daliniai buvo užėmę gerą pusę po pirmojo pasaulinio karo atsikūrusios Lenkijos. 1920 metų rugpjūčio 15-ąją, per Žolinę, Osowo kaime, netoli Varšuvos, įvyko lemtingas mūšis, pasukęs lenkų naudai visą karą eiga. Dėl sutapimo su Žolinės švente, tą mūšį lenkai vadina "stebuklu prie Vyslos".

Kalbėdamas apie anuos laikus, Lenkijos prezidentas Wałęsa priminė maršalo Pilsudskio pasirašytą karinę sutartį su to meto Ukrainos lyderiu Simonu Petliūra. Lenkija nepadėjo, kaip buvo žadėjusi, įsitvirtinti nepriklausomai Ukrainos valstybei, o pats Petliūra turėjo bėgti iš bolševikų užimtos Ukrainos. Lenkų kronikininkai užrašė po Ukrainos žlugimo Pilsudskio ukrainiečiams pasakytus žodžius: "Ponai, prašau atleiskit". Tą patį, - kalbėjo Lech Wałęsa, - šiandien aš, dabartinis Lenkijos prezidentas, kartoju ukrainiečių, baltarusių ir lietuvių tautoms. Prašau atleidimo už šioms tautoms nesuteiktą pagalbą jų kovose prieš bolševikus ir už skriaudas, kurias Lenkija joms padarė sudėtingu tarpkario laikotarpiu.

VRLS

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —
E-mail: 71712.107@compuserve.com**Po darbo dienos savaitgalio**

Darbo diena kaip šventė Amerikoje išsivystė iš vadinamų darbo riterių (Knights of Labor) metinių eisenų New Yorke (1882 - 1884). Iki to laiko tie darbo riteriai, susiorganizavę pirmiausia Philadelphijoje 1869 m., buvo slapta ir uždara draugija, tačiau siekusi tokių pačių tikslų, kaip vėliau įsikūrusios darbo unijos (1881 m.). Buvo tik skirtumas, kad darbo riteriai nesirėmė viena kuria darbininkų grupe (pav., angliakasių, batsiuvių, šaltkalvių ir t.t.), bet apėmė visus ir, be to, stengėsi pabrėžti moralinę darbo vertę, ne tik kovoti už geresnį atlyginimą, trumpesnį darbo laiką, tinkamesnes darbo sąlygas ir kt. Buvo taip siekiama susipratimo ir darnos tarp darbdavių ir darbininkų. Pagrindinis gi tikslas - asmeninė ir bendruomeninė gerovė, siekiama garbingu, riterišku darbu. Darbo riterių pabrėžiama pagarba dirbančiam asmeniui ir darbui, kokios rūšies jis bebūtų, susikaupti į Darbo dieną kaip šventę, kuri pirmiausia įteisinta Colorado valstijoje (1887 m.), o paskui New Yorke, New Jersey, Massachusetts ir kitose valstijose. Dabar švenčiama visose Jungtinėse Amerikos Valstijose pirmąjį rugsėjo pirmadienį. Tuo tarpu kituose kraštuose vyrauja gegužės pirmoji.

Gegužės pirmoji diena Europoje yra iškilius trejetą metų vėliau (1890 m.). Toji šventė išsirituliojo iš demonstracijų, reikalavusių darbininkams 8 valandų dieninio darbo. Tokį pat reikalavimą Amerikoje kėlė ir darbo riteriai, dabartinių darbo unijų pirmūnai, bet nei jie nei juos pasekusi Amerikos Darbo Federacija (AFL) bei kitos didžiosios darbo unijos Amerikoje savo reikalavimų nesusiausino su drumsčių revoliuciniu judėjimu, kuris apsvijo apie gegužės Pirmosios dienos minėjimus Europoje. Gegužės pirmoji daug kur buvo paversta marksistinio socializmo kovos simboliu. Siekta ne tik socialinių reformų ir darbininkų buities pagerinimo, bet ir grynai politinių tikslų bei perversmų, iš kurių pats ryškiausias įvykis Rusijoje bolševikinės revoliucijos pavidale. Sovietų Sąjungoje ir dabarinėje Rusijoje gegužės pirmoji diena tebesiejama su pasaulinės revoliucijos siekimais. Jie yra jau labai atitolę nuo pastangų padėti žmonėms pagerinti darbo sąlygas ir pasiekti didesnės gerovės. Ten pasiekta priešingų rezultatų: darbas žmones pavergė.

Laisvė yra darbo pagrindu. Žmonėms yra skirta dirbti ne vien tam, kad galėtų pragyventi, bet ir pasijaustų laisvesni. Gamta visiškai dovanai nieko nepateikia: reikia jos vaisius gauti darbu. Apvaldydamas gamtos jėgas ir palenkdamas savo tarnybai, žmogus darosi mažiau priklausomas nuo gamtos malonės. Bet kai vienas negali atlikti visų darbų, kurie yra reikalingi žmogaus laisvei ir gerovei, tai pasidaro priklausomas nuo žmonių bendruomenės. Ir čia jis gali būti ir yra pavergiamas kito žmogaus išnaudotojo arba tokios visuomeninės santvarkos, kuri prislegia jį nemažiau, kaip ir šiurkšti gamta. Tokia prievartinė bendruomenė buvo sudaryta Sovietų Sąjungoje, kuri iščiulpdavo atskiro žmogaus jėgas iki šaknų, nepalikdama asmeninės laisvės nei patenkinamos gerovės.

Darbo dieną (Labor Day) prisimename su pasitenkinimu, kad gyvename krašte, kuris teikia didžiausią laisvę ir atskiro žmogaus laisvei ir jo darbui.

Konferencijos "APPLE vakar šiandien ir rytoj", įvykusios Anykščiuose š.m. rugpjūčio 5-9 dienomis**IŠVADOS**

Konferencijos dalyviai aptarė penkerių metų APPLE veiklos rezultatus, įvertino juntamą bendrijos talką Lietuvoje vykstančiai švietimo reformai. Pripažinta šios veiklos reikšmė stiprinant Lietuvos mokytojų pasitikėjimą savo galiomis, diegiant demokratinius mokyklos gyvenimo principus, perteikiant naujus ugdymo metodus, ugdant pagarbą vaikui kaip nelygstamai vertybei. Pabrėžta, kad APPLE darbo sėkmės pagrindas - Lietuvos pedagogų atvirumas naujovėms bei jų iniciatyva.

Konferencijos dalyviai yra isitikinė, kad tolesnė APPLE veikla neabejotinai reikalinga pozityviai Lietuvos švietimo kaitai. Pripažinta, kad yra tęstinis ir plėstinis šios veiklos sritys:

- vasaros seminarų demokratinės vadybos, dalykų integravimo, pradinio ugdymo, pilietiškumo bei dorinio ugdymo, kritinio mąstymo, vaikų su negalia mokymo, grupinio mokymo bei kitų ugdymo būdų, pedagoginės psichologijos ir kitų dalykų kursai;
- vasaros seminarų metu organizuoti darbu su mokyklų bendruomenių komandomis, svarstyti mokyklos filosofijos kūrimo bei jos įgyvendinimo būdus;
- rengti APPLE lektorių partnerius bei jų darbo tęsėjus Lietuvoje;
- ypatingą dėmesį skirti pilietiškumo ugdymui, šio ugdymo programą paversti visus kursus integruojančia programa;
- su specialiosios pedagogikos problemomis supažindinti visų kursų dalyvius, rengti kursus mokytojams, dirbantiems su negalios ištiktais vaikais, sprendžiantiems jų integravimo problemas;
- rengti kursus užimtumo ir kinizės terapeutams;

Pastebėta, kad savita vasaros seminarų bendravimo kultūra ir šių kultūrą kurianti kursų organizavimo forma yra itin brangintina APPLE veiklos ypatybė.

Atsižvelgdami į reformos įtaką švietimo būklės kaitai, opias dabartinės mokyklos problemas bei pedagogų poreikius, konferencijos dalyviai siūlo APPLE veiklą papildyti:

- skatinti pedagogų novatoriško darbo tęstinumą bei keitimąsi patirtimi tarp vasaros seminarų (efektyvinti APPLE centro Vilniuje veiklą, skatinti kursų klausytus rengti ilgalaikius darbo projektus bei pristatyti jų rezultatus kitame vasaros seminare, rengti APPLE kursų lankytojų susitikimus tarp vasaros seminarų, skatinti atitinkamų profilų mokyklų, mokytojų ir aukštųjų mokyklų dėstytojų profesinius ryšius);
- vasaros seminarų metu organizuoti darbu su mokyklų bendruomenių komandomis, svarstyti mokyklos filosofijos kūrimo bei jos įgyvendinimo būdus;
- rengti APPLE lektorių partnerius bei jų darbo tęsėjus Lietuvoje;
- ypatingą dėmesį skirti pilietiškumo ugdymui, šio ugdymo programą paversti visus kursus integruojančia programa;
- su specialiosios pedagogikos problemomis supažindinti visų kursų dalyvius, rengti kursus mokytojams, dirbantiems su negalios ištiktais vaikais, sprendžiantiems jų integravimo problemas;
- rengti kursus užimtumo ir kinizės terapeutams;

- skirti reikiamą dėmesį ypatingai gabių vaikų ugdymo metodams bei mokymo individualizavimo problemoms;

- rengti užsienio kalbų mokytojams vertėjavimo praktikos kursus;
- papildyti vasaros seminarus aktualia Lietuvos bei lietuvių išeivijos socialinio kultūrinio ir politinio gyvenimo problematika, drauge su visuomenės atstovais nagrinėti mokyklos ir visuomenės ryšių klausimus, juos svarstyti diskusijų būreliuose;
- stengtis visų kursų dalyvių supažindinti su socialinio darbo problemomis;
- nuosekliai plėsti APPLE veiklos geografiją Lietuvoje, skirti dėmesį rytų Lietuvos švietimo problemoms;
- tobulinti vasaros kursų organizavimą, išskiriant tęstinius ir vienkartinis kursus;
- išsamiau supažindinti JAV lektorių su Lietuvos švietimo problemomis; stengtis iš anksto pateikti jiems APPLE vasaros kursų temas, sudaryti galimybę bendrauti su atitinkamų sričių Lietuvos ekspertais, sudaryti deramas buitines sąlygas JAV lektorių darbui Lietuvoje.
- įtraukti į vasaros seminarus naujas temas: ugdymo filosofiją, mokymą apie vertinimo sistemas ir būdus, mokymosi motyvacijos ir mokymosi igūdžių problemas, šeimos pedagogiką; švietimo ekonomiką; socialinius darbuotojams skirtą kursą priitaikyti ir klasių vadovams;
- vasaros kursų metu rengti vienkartinis seminarus atskirose mokyklose;

- stengtis parūpinti švietimo centrams periodinių užsienio pedagogikos leidinių;
- skatinti "Mokyklų" redakciją rengti atskirus numerius APPLE kursų pagrindu (pvz. skirtas specialiajai pedagogikai, naujiems ugdymo metodams, pilietiniam ugdymui ir t. t.);
- atverti vasaros seminarus pedagogus rengiančių mokyklų dėstytojams bei studentams; švietimo inspektoriams bei Ministerijos, apskričių ir savivaldybių švietimo administratoriams;
- atkreipti dėmesį į klases vadovų kvalifikacijos problemas, rengti jiems specialius kursus;
- skatinti mokyklas ir mokytojus atsiverti šiandieninės visuomenės problematikai, diegiant probleminio bei projekcinio mokymo metodus, sieti ugdymo turinį su gyvenimo aktualijomis;
- skatinti pedagogų mokslinius tyrimus bei bendrą Lietuvos ir JAV edukologijos projektų kūrimą ir įgyvendinimą;
- aktyviau skleisti informaciją apie įvairią APPLE veiklą, svarstyti galimybę leisti periodinį metodinį APPLE leidinį lietuvių ir anglų kalbomis.

Konferencijos dalyviai nuoširdžiai dėkoja Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijai, Lietuvos pedagogų kvalifikacijos institutui, JAV Informacijos agentūrai, Lietuvių fondui, Lietuvių tautos fondui, Atviros Lietuvos Fondui, savivaldybių švietimo skyriams, švietimo centrams už talką įgyvendinant ligšiolinę APPLE darbų programą, išsako įsitikinimą, kad šios institucijos bus tolesnės APPLE veiklos partnerės arba rėmėjos, ir patys įsipareigoja remti konferencijos pasiūlymų įgyvendinimą.

Apie moterų padėtį

Jungtinių Tautų Organizacija neseniai New Yorke publikavo raportą apie viso pasaulio moterų sveikatos apsaugos ir socialinę būklę. Dokumentas, išleistas 200 puslapių knyga, buvo parengtas ryšium su ketvirtąja pasauline moterų teisių ir socialinio statuso konferencija, kuri rugsėjo 4 - 15 dienomis vyksta Kinijos sostinėje Pekine.

Raporte skelbiami duomenys apie socialinę moterų būklę įvairiuose kraštuose ir kontinentuose, apie moterų asmens teisių pažeidimus ir apie moteris diskriminuojančius įstatymus, o taip

pat apie sveikatos apsaugą, ypač apie ginekologijos ir akušerijos struktūrų veiksmingumą.

Pavyzdžiui, dėl nėštumo arba gimdymo komplikacijų, Šiaurės Amerikoje miršta viena iš 4000 moterų, tuo tarpu Afrikoje - viena iš 23.

Šveicarijoje, žmonių mirštančių nesulaukus 35 metų, dažniausiai mirštamumo priežastis yra AIDS liga. Praėjusiais - 1994 metais nuo AIDS mirė 637 žmonės, nesulaukę 35 metų amžiaus. Šveicarijos federalinis sveikatos apsaugos biuras taip pat informuoja, jog antroji po AIDS, jau

nujų žmonių mirčių priežastis yra savižudybės.

Bendrai visų gyventojų, ne tik jaunimo, dažniausia mirties priežastis Šveicarijoje yra kraujo apytakos ligos, joms priskiriama

Pirmoji katalikų bažnyčia Nepale

Nepalo sostinėje Kathmandu baigta statyti pirmoji šiame krašte katalikų bažnyčia. Ją rugpjūčio 15-ąją švč. Mergelės Marijos į dangų emimo titulu konsekrovo Tautų evangelizavimo kongregacijos prefektas kardinolas Jozef Tomko. Kaip pažymėjo vietos žinių agentūrai duotame interviu Nepalo Bažnyčios valdytojas jėzuitas kunigas Anthony Sharma į darnią visumą naujosios bažnyčios architektūroje su klasikiniais elementais susilieja vietinės tradicijos budistiniai ir induistiniai architektūriniai elementai. Bažnyčia, pamaldų metu galėsianti sutalpinti apie tūkstantį tikinčiųjų, pastatyta nedidelės Nepalo katalikų bendruomenės bei Singapūro katalikų paaugotomis lėšomis.

Žmogus - judanti kryžkelė

Prof. prel. Antanas Rubšys

3

Taigi Dešimt Dievo įsakymų - Dekalogas, Kristui atėjus, švyti nauja prasme. Ir žydas turi ieškoti išganymo iš Kristaus, o ne iš Mozės.

Nauja žmogaus būklė Kristuje

Apaštalas Paulius Laiške romiečiams moko, kad "Visi nusidėjo ir stokoja Dievo garbės" (Rom 3, 23). Žydu pasaulėžiūra, dora nebuvo idealų įgyvendinimas, bet klusnumas gyvajam Dievui. Šią sampratą perėmė Paulius ir ją skelbė Bendrijai. Žmogus be Dievo - žmogus, atsisakęs klusnumo ryšio. Jo būklė aptariama vienu žodžiu - nuodėmė. Išganytiną Laiško romiečiams Paulius paskiria žmogaus pagonio ir žydo - nuodėmingumui. Graikiškas žodis, kurį Paulius vartoja nuodėmingumui ženklinti, yra "hamartia" - "nepataikymas (tapti/būti žmogumi)", "prašovimas (tampant/būnant žmogumi)" - lietuviškai "žmogaus nu-si-dėjimas (į ne žmogaus būklę)", arba "nu-si-žmoginimas".

Anot Apaštalo Pauliaus, žmogus neišvengiamai priklauso žmonijai, žmogus nuo pat savo gimimo turi ryšį su savo šeima, savo gentimi, savo tauta. Jis taip pat priklauso ir žmonijai, besistengiančiai tapti/būti savarankiška ir nepriklausoma nuo Dievo. Adomo ir Ievos troškimas "būti kaip Dievas" (Pr 3, 5) yra kiekvieno žmogaus troškimas. Ir Adomo istorija yra žmonijos bei kiekvieno žmogaus istorija - nuodėmės kelias. Sukurtas būti Dievo bendradarbiu - kūrėjeliu, žmogus nori paveržti Kūrėjo vaidmenį ir būti nepriklausomu. O tai reiškia "nu-si-dėti" ir ne žmogaus būklę ir būti bėdoje - "stokoti Dievo garbės", o "atpildas už nuodėmę - mirtis" (ro 6,3). Žmogus gali didžiuotis daugeliu laimėjimu, bet savo jėgomis joks žmogus negali išbristi iš savo bėdos. Graikų išmintis to nepadarė, žydu įstatymas to negali padaryti. Jis tegali nurodyti, kas darytina ir ko vengtina; jis tik primena kalte, o ne išdildo.

Į šią beviltišką padėtį įžengė pats Dievas, siųsdamas į pasaulį Jėzų Kristų: "...dabar be įstatymo, pasireiškė Dievo teisumas, paliudytas įstatymo ir Pranašų. Tai Dievo teisumas, tikėjimu į Jėzų Kristų, duodamas visiems tikintiesiems. Nėra jokio skirtumo, nes visi yra nusidėję ir stokoja Dievo garbės, o nuteisinami dovanai jo malone dėl Jėzaus Kristaus atpirkimo" (Rom 3, 21 - 24).

Kalbėdamas apie žmonijos vienybę sukilime prieš Dieva, apaštalas Paulius niekuomet jo nevadina "gimtąja nuodėme". Tačiau skaitytojui nesunku suprasti, kad jo dažnai kartojama žodis "nuodėmė" ženklina teologinę gimtosios nuodėmės sąvoką. Sugretindamas Adomą su Kristumi, Adomo neklusnumą su Kristaus klusnumu, Paulius išreiškia savo nuodėmės ir atpirkimo sampratą istorijos sampnyoje (žr. Rom 5, 12 - 21).

Kadangi žmogus, dalyvaujdamas Adomo nuodėmėje, yra patekęs į bėdą, jo išgelbėjimas galimas tik jį visiškai atnaujinus - atkūrus - iš naujo. Senoji žmonija yra paženklinta Adomo neklusnumu - įžūlumu Dievo sąskaita - ir pasidavimu blogiui. Naujoji žmonija gyvena Kristaus klusnumu Dievo užmoju. Beprasmiškai liepti žmogui būti gėram, nes joks žmogus negali būti geras be Dievo teismo - malonės. Neužtenka šiek tiek apgydyti žmogaus žaizdas - reikia, kad žmogus būtų atnaujintas iš vidaus, iš pačių gelmių. Tik tuomet žmogus pajėgia atsigręžti veidu ir visa širdimi grįžti į Dievą.

Stambulas. Hgia Sofija bazilika. Musulmonai buvo ją paverę mečete, šiandien ji - muziejus.

Žmogus nuteisinamas tikėjimu

Apaštalas Paulius gerbė graikų etikos nuostatus ir skaitėsi su jais, tačiau, jo manymu, kalbėti apie etiką doroviškai bejėgiam žmogui yra laiko gaišinimas arba dar blogiau - žmogaus suvedžiojimas. Mat, žmogus gali pasiduoti iliuzijai, kad savo gerais darbais jis privers Dievą save priimti. Apaštalui Pauliui ne tik graikų išmintis, bet iš Mozės įstatymas žmogų ne kilynino, o žlugdė, nes priminė jam doros trūkumus. Žmogus, nutolęs nuo Dievo, neturi vidinės jėgos daryti tai, kas gera, ar vengti to, kas pikta. Apaštalas primygtinai pabrėžia, kad "...įstatymo darbais (Dievo) akivaizdoje nebus nuteisinti" (mukelta į 4 psl.)

□ Rusijos prezidentas Boris Jelcin pripažino, kad karinis susitarimas sustabdyti ugnį Čečėnijoje sulaužytas ir tuo jis apkaltino čečėnus. Jelcin pasakė, kad jis buvo pasirošęs asmeniškai susitikti su Čečėnijos lyderiais, tačiau ne su prezidentu Dzhokhar Dudajev. Mūšiai naktimis vėl išsiliepsnoja Čečėnijos sostinėje. Rusija mano, kad tik 600 iš įtariamų 70,000 automatų, esančių čečėnų rankose, buvo atiduoti rusams. Taikose derybos taip pat blokuojamos dėl to, kad nutrūko pasikeitimas karo belaisviais. Abi pusės kaltina viena kitą tuo, kad neteisingai yra pateikiami karo belaisvių skaičiai.

□ Lėktuvo kėdė, kurioje sėdėjo Popiežius Jonas Paulius II, buvo parduota aukcione Šveicarijoje už \$18,000. Šioje kėdėje popiežius sėdėjo, kai jis 1984 metais skrido į Šveicariją. Aukcionas buvo organizuotas Šveicarijos televizijos stoties DRS. Pirkėjas nebuvo identifiktuotas. Tiesa, to skrydžio metu Popiežius tik trumpą laiką sėdėjo kėdėje, nes daugumą laiko praleido, kalbėdamasis su pilotu jo kabinoje. Pajamos gautos iš aukciono bus skirtos vaikų labdarai.

□ Policija buvusioje sovietinėje respublikoje Tadžikistane areštavo vyrą, kuris yra įtariamas 26 žmonių nužudymu pradėdant 1977 m., - Michail Novosiolov, pabėgęs į Tadžikistaną iš Rusijos, kad išvengtų jam iškeltų kaltinimų - 22 žmonių nužudymu. Būdamas Tadžikistane ir dirbdamas psichiatrinėje ligoninėje, jis dar nužudė 4 žmones. Novosiolov buvo pagautas, kai jis bandė parduoti savo automatą. Arešto metu jis turėjo tris pasus.

□ Suomijos prezidentas Martti Ahtisaari rugpjūčio 29 dieną užbaigė savo vizitą Rygoje. Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis pažymėjo, kad Suomija yra puikus pavyzdys Latvijai ir juo reiktų sekti. Suomijos prezidentas susitiko su Latvijos studentais. Prezidentai kalbėjo apie glaudesnius ekonominius šalių ryšius.

Prieš daugelį metų rašytoja Alė Rūta lituanistinės mokyklos klasėje, o Linas Kojelis - pirmoje eilėje antras iš kairės.

Lyriškas ir dalykiškas pasikalbėjimas su Linu Kojeliu, JAV-Baltijos fondo prezidentu

Kalbėjosi Alė Rūta

(Pabaiga.)

Pradžią praėjusiam numerį)

Šį pavasarį visose trijose valstybėse iškūrė nepriklausomus spaudos centrus žodžio laisvei ginti. Be laisvos spaudos demokratijos būti negali. Lietuvoje likusi tik viena komercinė televizijos stotis, pasiekianti visą kraštą. Treniruojame žurnalistus. Kartu su garsiuoju Amerikos tele-žurnalistu Walter Cronkite ruošiamė televizijos programą "A Baltic Profile". Deja, dėl tam tikrų priežasčių numatyta trijų valandų programą tenka sutraukti į vienos valandos.

- Kas iš tikro nutiko, kad "A Baltic Profile" filmą tenka trumpinti?

- Projektas buvo unikalus. Juk turėjo būti trijų valandų serijoje pavaizduota senoji ir senesnioji visų trijų tautų istorija, nepriklausomas laikotarpis po I Pasaulinio karo, okupacijų žiaurumai, heroiška, ypač lietuvių, rezistencija, 1988 - 91 įvykiai ir vėl grįžimas į nepriklausomą gyvenimą. Birželio mėnesį filmuotojų grupė lankėsi Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Turėjo sąrašus filmuotinų objektų. Ru-

denį grįš dar kartą. Bet nepasisekė sukaupti pakankamai pinigų pilnam projektui įgyvendinti.

Cronkite, Ward and Company firma pasirūšusi daryti viską, kad ir sutrumpintame filme būtų kiek galima daugiau realizuota pradžioje užsibrėžti tikslai.

- Linai, susidariau įspūdi, kad JAVBF pirmąjį dėmesį kreipia į valstybinę - administracinę ir ekonominę sritį. Bet ar ir kaip fondo planai susiliečia, sakysime, ir su lietuvių tautos kultūra? Mane, kaip rašytoją, tai domina.

- Bet kultūrai kilti nepakanka tik talentingų kūrėjų. Reikia palankių politinių bei ekonominių sąlygų. Sąlygas savaimingai kultūrai vystyti sudaro demokratija. JAVBF, tvirtindamas demokratiją ir dėdamas pamatus ekonominiam augimui laisvos rinkos sąlygose, kad ir netiesioginiai, pasitarnauja ir kultūrai.

Amerikoje yra fondų, kurie finansuoja ir grynąją kultūrą. Jei pažiūrėtume, kas remia kultūros gigantus - kaip New Yorko Lincoln Center ar pas jus Los Ange-

les muzikos centrai, mecenatų sąrašuose rastume daug didžiųjų fondų ir firmų vardų.

Ateityje, kai dar labiau sustiprėsime, planuojame fondo darbus praplėsti ir į grynai kultūrinę sritį.

- Linai, žinome apie JAVBF sėkmes. Ar turėjai nesėkmių?

- Nesėkmių esame turėję ir, apskritai, klaidų esame padarę nemaža. Bet esame pionieriai. Juk kuriamė ką tai visai nauja, ko mūsų visuomenės gyvenime niekad nėra buvę. Esame idėję daug laiko ir energijos į kai kurių programų paruošimą, kurių vykdymui nepasisekė gauti finansų. Kaip matote, tik dalinai pasisekė įgyvendinti ir "A Baltic Profil" projektą. Mums irgi skauda širdį. Bet nenusiviliame, jei pasirodo ir nepalankių atsiliepimų. Tai normalu. Nepripažįstu pasakymų:

nusivyliau tuo ar kitu. Dažnai "nusivylimu" tik pridengiamas neveiklumas. Ne tik Lietuvoje, bet ir pas mus daugelis galvojo, kad nepriklausomybė savaime atkurs tobulą ir šviesią Lietuvą. Ne. Sovietai paliko suvargusį ir sulaužytą kraštą. Daug metų reikės jį gydyti, reikės daug terapijos. Dabar laikas ne nusi-vylimui, bet meilei ir ryžtui.

- Trumpai: kas Tavo didžiausi rėmėjai? Ar yra ryškesnių rėmėjų už tėvus?

- Tėveliai labai daug prisidėjo ir prisidėdama organizaciją pastatyti ir išlaikyti. Jiems niekad negalėsiu pakankamai padėkoti. Bet yra ir kitų svarbių rėmėjų. Paminėsiu kai kuriuos lietuvius: iš jaunesniųjų - Ofelija Baršketytė ir Danguolė Špakevičiūtė, iš vidurinės kartos - Juozas Arlauskas, iš vyresniųjų - dr. Zigmantas Brinkis, Vladas Velža, Aldona ir Vincas Šmulskščiai, dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Petras Kisieličius, dr. Antanas Razma ir kiti. Ypač dosni yra Audrey Gruss (Audronė Butvydaitė), Martin Gruss fondo

pirmininkė, aukojanti dešimtimis tūkstačių dolerių. Aukojo ir kai kurios organizacijos, kaip Baltų laisvės lyga, Vakarų Pensilvanijos Piliiečių klubas. Aukoją Amerikos latviai ir estai.

Į JAVBF rėmėjų eiles yra atėję ir ne baltų kilmės aukotojai: Amerikos afrikiečiai, žydai, italai, iraniečiai ir kiti. Jie mums šiomet suaukojo per 40,000 dolerių. Iš tikro JAVBF nėra Amerikos baltų organizacija, nors be jų laikytis neįstengtume.

Dirbdamas Washington, gerai esu išsiminęs Amerikos politikos dėsni: niekad negalima turėti per daug draugų. Tuo principu remiasi ir JAVBF vizija.

- Nenoriu provokuoti visiškai atsiverti, bet turbūt ne man vienai norėtusi žinoti, iš kokio dvasinio šaltinio semiesi jėgas pakelti didelių tikslų ir sunkių darbų krūvį? Kas yra tavo spiritus movens?

- Į tą klausimą atsakyti lengva: mano spiritus movens yra Elena ir Juozas Kojeliai, o prie jų prisideda sesutės Daina ir Rasa, dėdė Vincas Trumpa, tėvelio brolis Tadas ir sesutė Vanda Chicagoje. Šioje giminėje vykdomas pasiaukojimo principas iš vaikystės veikė mane labiau už tiesioginių mokymą mylėti Lietuvą. Mūsų šeimoje buvo mokoma, kad Dievas sukūrė žmogų ne kad imtų, bet kad duotų. Tėvelis buvo pavyzdys visuomeniškumo principo. Jis veikė lietuvių, baltų ir amerikiečių organizacijose. Iš jo išmokau leistas į tolimas ir rizikingas keliones ir bristi į gilius vandenius. Iš mamos išmokau gyvenimiškų, praktiškų principų: leidžiantis į tolimą kelionę, reikia būti dvasiškai ir dalykiškai pasiruošusiam.

- Linai, iš mano buvusių mokinių, savo vizijos vedamas, turbūt esi toliausiai nuėjęs ir giliausiai įbridęs. Ko linkėtum, pavzdžiui, savo mokiniams (jei tokių būtų) ir apskritai lietuviškam jaunimui čia ir Lietuvoje?

- Nustebsite, Mokytoja, kad mokinių turiu daug. Iki 1990 m. vis galvojau eiti siauruoju politikos keliu. Atgimusi Lietuva pateiktė galvojimą. Tapau JAVBFdo, iš esmės švietimo organizacijos, vadovu. Mūsų seminarus ir kursus jau yra baigę tūkstančiai Lietuvos, Latvijos ir Estijos jaunų žmonių, kurie ateityje taps tų kraštų vadais. Juk savivaldybės yra lyg pakopa į aukštuosius valdžios postus. Savo studentus

mes mokome pagrindinių demokratijos principų: pasitikėti kitais, pasidalyti žiniomis bei dvasiniais ir medžiaginiais ištekliais, ne skaldytis, bet sudarinėti koalicijas, už savo sėkmes ir nesėkmes prisiminti atsakomybę. Kuo daugiau Lietuvos žmonės išsivins tuos principus, išmoks labiau duoti, o ne imti, tuo sparčiau Lietuvoje kils dvasinis ir medžiaginis gerbūvis.

Išmokti duoti linkiu ne tik Lietuvos, bet ir išsvijojus jaunimui. O Jums, Mokytoja, dar kartą ačiū už prakalbinimą.

2,400,000 dolerių demokratijai Baltijos valstybėse ugdyti

JAV - Baltijos fondas įveikęs stiprius konkurentus, atvirose varžybose laimėjo \$2,400,000 Amerikos valdžios dotaciją (grant) demokratijai Baltijos valstybėse per nevyriausybinę organizaciją (NGO) ugdyti. Sutartį su US AID (U. S. agency for International development) JAV - Baltijos fondo prezidentas Linas Kojelis.

Ši programa, pavadinta "Democracy Network", remia stiprinant Baltijos valstybių nevyriausybinę organizaciją, kad pajėgtų pačios savarankiškai išsilaikyti ir vykdyti nepriklausomą rolę demokratizacijos, laisvos rinkos, gamtos saugos, socialinių poreikių bei sveikatos apsaugos srityse. Išsivadavusios iš centralizuotos komunistinės sistemos palikimo, tos organizacijos ilgainiui, kaip visose normaliose demokratijose, sugebės veikti pačios ir sudarinėti parlamentų kuriamas teisėtvarkas. Tų organizacijų veiklą finansuos JAV - Baltijos fondas, bet reikalus pateisinti padarytų išlaidų kiekvieną centą, kaip kad pats JAV - Baltijos fondas duoda atskaitomybę dotacijų davėjams.

Visi lietuviams "Democracy Network" programai vykdyti gali rekomenduoti jau veikiančias ar besikuriančias organizacijas ir pajėgius, sąžiningus ir įdėjomis turtingus asmenis. Rekomendacijas svarstys autoritetingų žmonių komisijos. Motyvuotus siūlymus siųsti: Ms. Ashley Owen, c/o US - Baltic Foundation, 1121 Connecticut Ave., N.W., Suite 506, Washington, DC 20077 - 9640.

Žmogus - judanti kryžkelė

(atkelta iš 3 psl.)

tas nėra vienas žmogus. Per įstatymą tik pažįstame nuodėmę" (Rom 3, 20). Dabar, rašo apaštalas, Dievas prakalbina žmogų visai nauja kalba - kviečia žmogų tapti nuteisintu tikėjimu, - tikėjimu patirti ir įeiti į tai, ką Dievas daro per Jėzų Kristų. Tikėjimu Dievas grindė savo ryšį su vyrais ir moterimis nuo Abraomo laikų: "Ką sako Raštas? Abromas patikėjo Dievu ir tai jam buvo įskaityta teisumu" (Rom 4,3). Taigi Evangelija - Dievo galybė, apreiškta per Jėzų Kristų nepaneigia praetis, tarsi Dievas būtų susirišęs su Izraelio tauta vien Mozės įstatymu, o su krikščionių Bendrija tikėjimu!

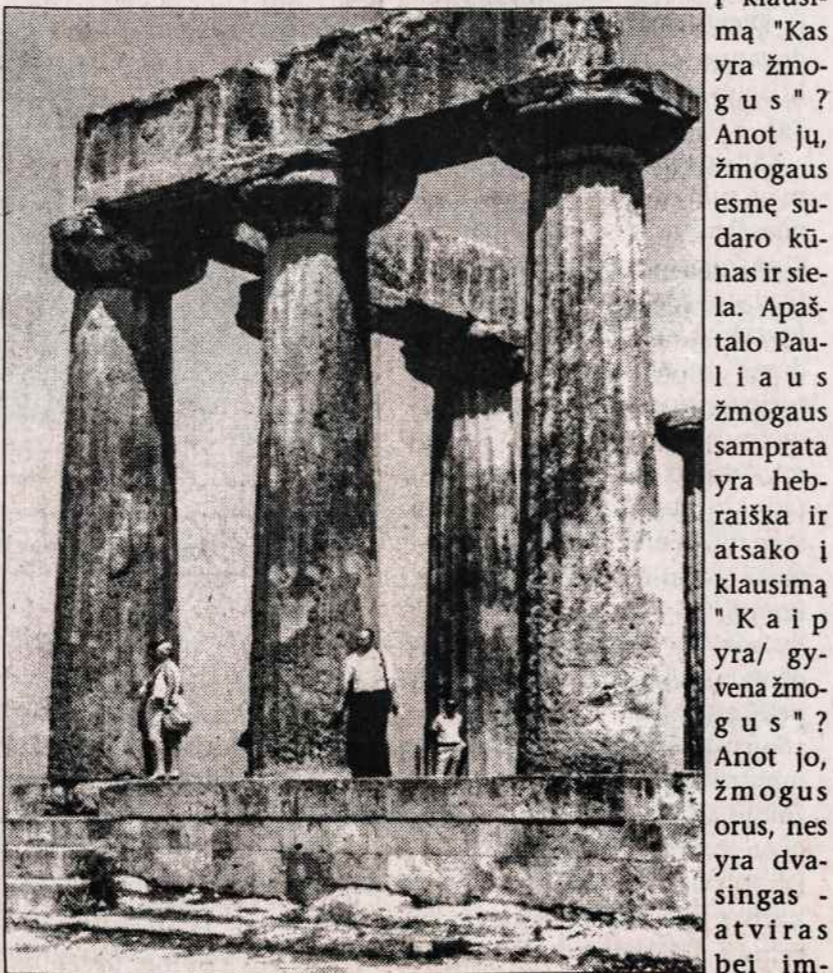
"Teisumas" apaštalui Pauliui yra Dievo rūpestis žmogumi ir rūpinimasis jo išganymu. Teisumas mūsų kalba reiškia doros ir teisingumo sąvoką. Galime ir Dievą teisiu bei teisingu vadinti, ir žmogų teisiu bei teisingu laikyti. Todėl veiksmas "nuteisinti" reikštų padaryti žmogų teisiu bei teisingu, arba paskelbti jį teisiu bei teisingu. Šis žodis Laiške romiečiams išreiškia ne vien Dievo savybę, bet ir veiksmą. Senovėje žydas teisėjas, nuteisindamas kaltinamąjį, negalėjo jam duoti teisingumo savybės ar jį paskelbti nekaltu, panaikino blogąją būklę, į kurią kaltinamasis buvo pakliuvęs ir atstatė jį į prarastą vietą. Taigi teismu Paulius nusako ne vien Dievo savybę, bet ir teigia, kad šia savo savybe Dievas dalijasi su žmogumi: tikėjimu į Jėzų Kristų Dievas sugrąžina žmogų į teisų ryšį su savimi, su artimu, su aplinka, padarydamas jį pajėgu būti teisingu ir dorai elgtis.

Nuostabūs Dievo darbas grąžinti žmogų į teisų ryšį su savimi buvo vispasiškai ir galutinai apreiškta Jėzuje Kristuje (Rom 3, 25 - 26). Jau Senajame Testamente Dievas pasirodė esąs paklydusiam žmogui atlais ir kantrus. Betgi nemalonus kaltės jausmas ir dvasios aklumas neleido žmogui suprasti šio Dievo atleidimo ir kantrumo. Kaltės slegiamas, žmogus slėpėsi nuo Dievo, ieškodamas ramybės ir saugumo netikrų dievų garbinime. O dabar per Jėzų Kristų visiems laikams apreiškta, kad Dievas yra tas, kuris pašalina tvoras ir stato tiltus, kad žmogus galėtų pas jį grįžti.

Buvimas Kristuje

Evangelija, kurią Apaštalas Paulius skelbė, yra Geroji Naujiena,

kad tikėjimu ir krikštu žmogus yra įskiepyjamas į Kristų. Apaštalo žmogaus samprata skyrėsi nuo graikų žmogaus sampratos. Anot graikų, žmogus turi kūną ir sielą, yra sudėtas iš kūno ir sielos, medžiagos ir dvasios. Kūnas būdamas sudėtas iš medžiagos, yra dužlus ir laikinas, o siela, būdama vientisa, yra amžina. Gimimu ji patenka į kūną, tarsi į kalėjimą; mirtimi ji išsilaisvina ir grįžta į amžiną būklę. Apaštalas, skelbdamas žmogaus prisikėlimą, užgavo graikų protą. Anot hebrajų, žmogus yra ikūnytas aš - vienetas. Graikų žmogaus samprata buvo filosofinė žmogaus analizė ir atsakė

Korintas. Apolono šventyklos likučiai.

į klausimą "Kas yra žmogus?" Anot jų, žmogaus esmė sudaro kūnas ir siela. Apaštalo Pauliaus žmogaus samprata yra hebraiška ir atsako į klausimą "Kas yra žmogus?" Anot jo, žmogus orus, nes yra dvasingas - atviras bei imlus.

Trys graikiški žodžiai yra svarbūs ir padeda suprasti apaštalo Pauliaus antropologiją - žmogaus sampratą: "soma" ir "pneuma". "Soma" ženklina žmogų kaip ikūnytą asmenį/aš, "sarks" - dužlią žmogaus prigimtį, o "pneuma" - žmogaus dvasingumą - atvirumą bei imlumą.

Bandau skaityti Rom 8, 5 - 15: "Kurie gyvena pagal 'sarks' - pagal savo dužliąją žmogaus prigimtį, tie rūpinasi 'sarks' - savo dužliosios žmogaus prigimties reikalais, o kurie gyvena pagal 'pneuma' - žmogaus dvasingumą - atvirumą bei imlumą - dvasingumo reikalais. 'Sarks' siekimai veda į mirtį, o 'pneuma' siekimai į gyvenimą ir ramybę. 'Sarks' siekimai priešiški Dievui; jie nepaklūsta Dievo įstatymui ir net negali paklusti. Kas gyvena kaip 'sarks', negali patikti Dievui. Jūs nesate kaip 'sarks' - negyvenate pagal savo dužliąją žmogaus prigimtį, bet kaip 'pneuma' - kaip dvasingi - atviri bei imlūs, jei tik Dievo 'Pneuma' - Dvasia gyvena jumoje. O kas neturi Kristaus Dvasios, tas nėra jo. Jeigu Kristus jumoje, tai 'soma' - tu kaip ikūnytas asmuo/aš, tiesa marus dėl nuodėmės, bet 'pneuma' - dvasingas - atviras bei imlus - dėl teisumo. Jei jumoje gyvena 'Pneuma' - Dvasia to, kuris Jėzų prikėlė iš numirusių Kristų Jėzų - atgavins 'somata' - jus kaip marius asmenis savo 'Pneuma' - Dvasia, gyvenančia jumoje. Taigi, broliai, mes nesame skolingi 'sarks' - savo dužliajai žmogaus prigimčiai - kad gyventume pagal sarks - pagal savo dužliąją žmogaus prigimtį. Jei jūs gyvenate pagal 'sarks' - savo dužliąją žmogaus prigimtį - mirsite. Betgi jei 'pneuma' - dvasingumu - atvirumą bei imlumą - marinate 'soma' darbus - savo darbus, gyvensite. Visi, vedami Dievo Dvasios - 'Pneuma' - yra Dievo vaikai'. Šv. Raštui būdinga kalbėti apie žmogaus būklę - nuotykių su Dievu - kaip žmogus yra. Skaitant apie žmogaus sukūrimą Pradžios knygoje, svarbu turėti omenyje, kad ikvėptasis autorius 'žmogų iš žemės dulkių' ir 'gyvybės alsavimą' susieja su dužlia, trapią žemę ir alsavimu - dvasingumu - iš Kūrėjo, padarančiu žemės vaiką didingum. Lietuviškasis vertimas nepajėgia perduoti graikiškųjų žodžių "soma" ir "sarks" - prasmės. Anglų kalboje žodis "body" atitinka graikų kalbos "soma", o "flesh" išreiškia "sarks" prasmę. Tą patį galima teigti apie vokiečių kalbos "Körper" ir "Fleisch", arba lotynų kalbos "corpus" ir "caro".

(Bus daugiau)

Dr. Aldona Vilčinskaitė (centre) tarp savo studentų š.m. birželio 3 d.

Lietuvaitė tarptautiniame muzikos festivalyje

Rugpjūčio 6 d. Atlanto vandenyno pakrantėje, nuostabios gamtos prieglobstyje, Bar Harbor, Maine, vyko Pasaulio bendruomenės diena. Tai buvo kartu ir visą mėnesį ten trukusio muzikos festivalio uždarymo diena.

I šias iškilmes tarp kitų kraštų profesionalų atlikėjų buvo pakviesta dainininkė, meno mokslų daktarė Aldona Vilčinskaitė. Programą vedęs Bostono WGBH radijo direktorius Robert Lurtsema labai gražiai pristatė mūsų solistę, kaip Baltijos šalių atstovę, pažymėdamas lietuvių tautos 50-ties metų troškimą išsivaduoti iš sovietų okupacijos.

Po atlikimo dainininkė buvo pagerbta publikos atsistojimu. Šalia klasikinių arijų A. Vilčinskaitė padainavo lietuvių liaudies dainų, kurioms puikia lietuvių kalba pritarė jos amerikietė studentė Thalia Cokkinson.

1991 m. atvykusi iš Lietuvos, dr. Aldona Vilčinskaitė kurį laiką buvo vizituojanti profesorė Columbia Universitete, NY. Nuo 1992 m. ji - The King's College, Briarcliff Manor, NY, "artist in residence", ir vokalo profesorė, o nuo šio rudens dirbs Northern Westchester Center of the Arts, Mt. Kisco, NY, soliste ir taip pat tes pedagogini darba. Dr. Aldona Vilčinskaitė gyvena Greenwich, CT.

Pagalba Lietuvos daržininkams

Vakarų Europoje ar JAV labai retai tepamatysi daržą prie namo net ir kaimo vietovėse. Tenyškiai gyventojai nemato reikalo steigti sau pagalbinį ūkį, nes žymiai paprasčiau yra nusipirkti šviežių daržovių parduotuvėje. Lietuvių mentalitetas yra visai kitoks - čia daugeliui šeiminių garbės dalykas turėti gražų turtinę daržą. Kita vertus - savas daržas yra rimta paspartis dažnai skurdžiam šeimos biudžetui. Pavasarį bent jau moterys dažniausiai kalba ka, kaip ir kada sėti ar sodinti, kur gauti vienokių ar kitokių sėklų.

Todėl mane ir nustebino, ir nudžiugino energingojo Vytauto Alksnio skambutis iš Connecticuto. V. Alksnis, nors ir suvalkietiškos kilmės, nuolatos ieško būdų padėti tautiečiams Tėvynėje, o suradęs, neduoda miegoti nei sau, nei kitiems.

Šį kartą klausimas buvo trumpas ir aiškus: "Ar reikia daržovių sėklų nemokamai?" Aišku, sutarėm, labdarą imti. Po to į akciją įsijungė Romualdas Veitas, kurio firma organizavo kontei-

nerio su sėklomis (18,000 svarų) pristatymą į Rygą bei Bostono LCR (Lietuvos Vaikų Globa) prezidentinę Daiva Veitas Neidhardt, skatinusi mus aktyviai dalyvauti šioje labdaringoje veikloje. Seklos atvyko, mes įveikėm daugybę Lietuvos mutinės biurokratinio barjerų ir išdalinome jas Lietuvos žemės ūkio akademijos darbuotojams bei dalį atidavėm Lietuvos ūkininkų sąjungai ir Lietuvos sodininkystės - daržininkystės institutui. Labdara pasiekė savo tikslą, buvo nudžiuginta daugybė daržininkų, kurie dabar jau laukia derliaus.

Ačiū visiems vienaip ar kitaip prisidėjusiems, organizuojant labdarinę pagalbą Lietuvos daržininkams.

O prieš kurį laiką vėl skambino R. Veitas - ruošiamą naują daržovių sėklų labdaros siuntą, kuri turėtų pasiekti Klaipėdos uostą rugpjūčio antroje pusėje. Taigi, Lietuvos daržininkai vėl bus nudžiuginti.

Prof. Romualdas Deltuvus
LŽŪA prorektorius

Bolton, MA, rugpjūčio 12-20 dienomis gražioje Resolute stovyklavietėje, stovyklavo 54 lietuviai skautai/ės bei vadovai iš Atlanto rajono. Visi grįžo į namus, paisisėmę daug naujų skautiškių žinių, o kai kurie pasipuošę ilgai lauktais ir užsitarštais kaklaraiščiais.

G. Konopliovo pranešimas Amerikoje

Jungtinėse Amerikos Valstijose, Floridoje įvyko antrasis tarptautinis Universalizmo kongresas.

Kongrese buvo perskaitytas, kaip oficialus dokumentas, ekonomikos mokslų daktaro Genadijaus Konopliovo iš Lietuvos pranešimas "Nuosavybė, kaip universalioji vertybė ir jos reikšmė pereinamuoju laikotarpiu ir laisvą rinką ir demokratine visuomenę". Pranešime buvo gvildenamos ekonominės raidos problemos Lietuvoje, nuosavybės vieta ūkiniame mechanizme remiantis fenomenologijos ir inovacijų filosofinių teorijų pagrindais.

Diskusija dėl pranešimo įvyko rugpjūčio 18 d. rytiniame posėdyje. Kongresas ne tik teigiamai įvertino pranešimą, bet ir priėmė nuostatas remtis juo, ruošiant sekančią Kongreso suvažiavimą. Daktaras Genadijus Konopliovas oficialiai pakviestas dalyvauti Kongreso darbe.

Kongreso prezidentas Michel H. Mitias oficialiai laiške padėkojo daktarui Genadijui Konopliovui už indėlį plėtojant nuosavybės teoriją, universalizmo idėjas. Pabrėžta fenomenologinio metodo būtinumas nagrinėjant nuosavybės problemas.

"Lito" Informacija

K. Bobelis teigia, kad NATO plėtimą nulems JAV

Rugpjūčio 31 d. Lietuvos Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas, ESBO Parlamentinės Asamblėjos viceprezidentas Kazys Bobelis pareiškė, kad galutinį žodį dėl NATO plėtimosi tars Jungtinės Valstijos. Tačiau, pasak jo, lemiami sprendimai bus priimti ne gruodžio mėnesį įvyksiančiame NATO šalių vadovų susitikime, o tik po to, kai 1996-aisiais įvyks JAV prezidento rinkimai.

Spaudos konferencijoje K. Bobelis sakė, kad jei bus priimtas nutarimas dėl Aljanso plėtimo, visos Vidurio ir Rytų Europos šalys taps NATO narėmis. "Tačiau tokio sprendimo nereikia laukti artimiausius porą metų", pažymėjo Seimo URK pirmininkas.

JAV lemiamą vaidmenį K. Bobelis grindžia tuo, kad Amerikai tenka didžiausia atsakomybė ir finansavimo našta. Jis sakė, kad JAV apsisprendimą nulems trys dideli politikų blokai, kurie labai skirtingai vertina Valstijų dalyvavimą Europoje. Pasak URK pirmininko, dabar svarbiausia Lietuvai įsijungti į Europos struktūras.

AGEP

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos 100 metų sukakties užbaigtuvės

Šv. Andriejaus lietuvių parapija, New Britain, CT, šiais metais šventė 100 metų sukaktį. Ši parapija buvo įsteigta 1895 m. rugsėjo 24 dieną. Per tą šimtmetį keitėsi klebonai, organizacijos, parapičiai. Dabar Šv. Andriejaus parapijai energingai vadovauja klebonas kun. Jonas E. Rikteraitis.

Kun. klebonas su parapijos komitetu ir specialiu sukaktuvių komitetu per šiuos sukaktuvinius metus surengė eilę specialių renginių Sukaktuviniams metams baigiantis, jubiliejus bus apvainikuotas civiline ir bažnytine iškilėmis.

Pirmoji jubiliejaus uždarymo dalis įvyks su iškilmingu pokyliu rugsėjo 16 d., šeštadienį, 6 val. vak. central Connecticut State University Student Center, 1615 Stanley street, New Britain, CT, universiteto didžiojoje banketu salėje.

Galutinis sukakties užbaigimas vyks 1995 m. rugsėjo 24 d., sekmadienį, 3 val. popiet Šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioje. Iškilmingoms koncelebracinėms mišioms vadovaus arkivyskupas Cronin.

Kunigai, seselės ir tikintieji kviečiami kuo gausiau dalyvauti abiejose renginiuose ne tik iš šios parapijos artumos, bet ir aplinkinių parapijų.

K.B.

Žaidynių medaliai Floridoje

Nedideliame Daytona Beach lietuvių telkinyje yra įdomių asmenybių. viena iš jų - veteranas sportininkas, sporto vadovas, žurnalistas, sporto žaidynių organizatorius ir dalyvis Vytautas Grybauskas. Šią vasarą jo vardas plačiai nuskambėjo, kai Lietuvoje 5-tosiose Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse jis buvo pakviestas uždegti tradicinę žaidynių ugnį. Apie tai skaitėme Lietuvos spaudoje, matėme fotografijose ir girdejomė per Vilniaus radiją. Rugpjūčio 31 d. Daytona Beach Lietuvių Klubu suruoštam priėmimo turėjome progą apie žaidynių išpūdžius sužinoti iš paties Grybausko.

Klubo pirmininkas Jonas Daugėla Vytautą Grybauską apibūdino kaip sporto idealistą, nuo mokyklos suolo iki šių dienų pasišventusį lietuviškai sporto veiklai. Trumpai apžvelgęs Vytauto užtarnautus nuopelnus, J. Daugėla išreiškė visų apylinkės lietuvių padėką ir pasididžiavimą jo pasiektais laimėjimais.

L. Bendruomenės apylinkės valdybos vardu Vytautą ir Joaną Grybauskus sveikino Algirdas Šilbajoris, pabrėždamas, kad jiedu sporto reikalais Lietuvoje lankėsi jau septintą kartą. Parodydamas juostom, gelėm, porcelianine taure ir medaliais papuoštą stalėlį, jis atkreipė dėmesį, kad prezidentinė taure buvo įteikta Grybauskui, kaip Lietuvos lauko teniso federacijos garbės nariui. Bronzos medalis gautas už III vietos laimėjimą 50 m. su virš vyrų grupės dvejetu ir aukso medalis už I-mą vietą 70 m. su virš individualinėse lauko teniso varžybose. Apart medalių, jam buvo įteiktos dvi tautinių raštų juostos. Viena iš jų daugelyje nuotraukų matėme ant Grybausko krūtinės, uždegant žaidynių ugnį. Tai buvo iškiliasis momentas jo sportinės veiklos gyvenime.

Trumpą sveikinimo žodį Šilbajoris tarė ir žemaitiškai, nes abu Grybauskai yra kilę iš gilumos Žemaitijos. Vytautas iš Telšiu, o Joana iš Kretingos.

Pasibaigus sveikinimams, apie sporto žaidynes išsamiai kalbėjo pats Grybauskas. Jo pasakojimas

buvo santūrus, bet momentais ir jautrus, ypač paminėjęs Sibiro tremtinių jaunimą, žaidynių ugnies perdavimą, dalyvaujant invalidui rateliuose bei lietuviškai nebeakbančių jaunuolių užsidedimą net likti Lietuvoje, kad tik pramokus savo tėvų ir senelių kalbą. Nors žaidynių programoje ir užsienio sportininkų dalyvavime buvo spragu, bet aplamai, visa sporto šventė praėjo pakiliai ir išpūdingai. Sunkiausias Grybausko laimėjimas buvo teniso rungtynėse prieš 1954 - 55 metais buvusį Latvijos teniso čempioną A. Mednieks. Aukso medalį Vytautas laimėjo su pratęsimu, trijų setų permainingoje kovoje. Labiausiai buvo sujaudintas netikėtu pakvietimu uždegti olimpinį aukurą. Tame Vytautas išžvelgė ne tiek jo asmenišką pagerbimą, kiek ilgai lauktą visos išeivių - užsienio lietuvių sportinės ir patriotinės veiklos pripažinimą.

Grybausko žiniomis, 1938 metų pirmosios Lietuvos tautinės olimpiados veteranų nenuilstančių pastangų dėka, Lietuvos Sporto federacijų vadovų atskirų išeivių ir Lietuvos sporto klubų atstovų bei Olimpinio komiteto narių kongrese buvo pasiektas nutarimas 1998 metais Lietuvoje suruošti antrąją tautinę olimpiadą. Joje dalyvautų ne tik geriausi viso pasaulio lietuviai sportininkai - mėgėjai, bet ir profesionalai. Šalia olimpiados, vyks ir bendros VI-tosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, o ko gero dar ir Dainų bei šokių šventė.

Besididžiuojant žaidynių medaliais, reikia pridurti, kad dar vienas, nors dar nenuolatini Daytona Beach gyventojas Juozas Baltrušaitis 5-tose žaidynėse taip pat laimėjo net du aukso medalius - vyrų 70 metų su viršum stalo teniso vieneto ir vyrų dvejetu varžybose. Ketvertas medalių negausiai Daytona Beach lietuvių šeimai tikrai suklelia pagrįstą pasididžiavimą.

Alg. Š.

Vytautas Grybauskas Daytona Beach pagerbime.

A. Šilbajorio nuotrauka

-- Prancūzijoje organizacijos "Maine - Lituanie" iniciatyva ir padedant regioniniams Prekybos ir pramonės rūmams, Kaune atidarytas informacijos biuras, leidžiantis regiono įmonėms geriau pažinti Lietuvą ir vystyti su ja prekybinius bei gamybinius ryšius.

-- Worcesterio Lietuvių Moterų klubas, sekmadienį spalio 8-tą d., 2 v. p. p. Šv. Kazimiero parapijos salėje, 41 Providence Street, Worcester, MA ruošia madų parodą. Bilietus (\$5) bus galima išsigyti prie durų. Bus užkandžiai. Pelnas skiriamas Šv. Kazimiero parapijos salės remontui.

-- Prancūzijoje sudaryta 48 moksleivių grupė, kuri dalyvavo ekologinėje kelionėje į Lietuvą. Šią vasarą numatoma dar viena tokia kelionė ir moksleivių iš Alytaus viešnagė Prancūzijoje.

-- Adolfas Venskus, Lietuvos ambasadorius prie NATO ir Europos sąjungos parlamento Strasburge ir toliau eina šias pareigas, besirūpindamas Lietuvos įstojimu į šias institucijas.

-- 20-tasis Tautinis Festivalis (Folk Festival) Luzerne County, PA įvyks spalio 12 - 15 d. 109th F. A. Armory, Kingston, PA. Jį rengia Cultural Heritage Council of Northeastern Pennsylvania drauge su apie 40 etninių organizacijų. Programoje tautiniai šokiai, meno ir dailės dirbiniai, įvairiausi maisto gaminiai ir kt. Dėl papildomos informacijos skambinti tel.: (717) 654-6194.

-- Rusijos žydų dailininkų paroda "Russian Jewish Artists in a Century of Change, 1890 - 1990" atidaroma š. m. rugsėjo 21. Adresas: Jewish Museum, 1109 Fifth Ave. at 92nd St., New York City. Tel. (212) 423-3271. 50 menininkų pateiks apie 300 savo darbų: tapybos paveikslų, skulptūrų, fotografijų, porceliano ir grafikos darbų. Paroda tęsis iki sausio 28, 1996.

-- U.S.-Baltic Foundation praneša, kad šio fondo iniciatyva Estijos, Latvijos ir Lietuvos savivaldybių sąjungos susitiks Druskininkuose spalio 12 - 15 d. suvažiavime, kuriame tikimasi atkurti Baltijos savivaldybių sąjungą (BSS), veikusią tarpukario metų. Konferencijoje norima apšviesti savivaldybių vadovus, supažindinti su naujausiomis prekėmis ir paslaugomis bei sustiprinti savivaldybių politinę įtaką ir bendradarbiavimą. Dalyvaus apie 300 baltiečių ir 100 svečių, daugiausia iš JAV. Kalbės atstovai iš Pasaulio banko, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko bei JAV eksporto/importo banko. JAV dalyvavimą organizuoja Baltijos savivaldybių projekto vedėja US-Baltic fonde Audronė Pakštienė. Telefonas (202) 986 - 0380, faksas (202) 234 - 8130. Adresas: US Baltic Foundation, 1211 Connecticut Ave. NW, Suite 506, Washington, DC 20036 USA.

-- Lietuvių Opera, kuri ateinančio sezono metu švęs 40 metų veiklos sukaktį, stato kompozitoriaus Banaičio operą "Jūratė ir Kastytis". Pirmuosius šios operos spektaklius bus galima pamatyti ateinančių metų pavasarį Morton mokyklos auditorijoje.

Skaitytėjai rašo
"Darbininkui"

♦ Lietuvos krepšininkai

Š. m. "Darbininko" rugpjūčio 11 dienos numeryje E. Šulaitis vaizdžiai aprašo apie žymaus lietuvių krepšininko Zenono Puzinausko gyvenimą. Jis mirė liepos 16 dieną, sulaukęs 75 metų amžiaus. Be Puzinausko, Talzūno, Kriauciūno, Žuko ir Baltrūno, reikėtų papildyti dar dviejų krepšinio čempionų vardus. 1939 metų Europos čempionų eilėse dalyvavo dar du Lietuvos rinktinės žaidėjai. Pirmas buvo Savickas iš Chicagos, kuris buvo ne tik rinktinės žaidėjas, bet ir jos organizatorius. Jis jau irgi yra miręs. Antras buvo Amerikos lietuvis "ilgasis" Pranas Lubinas, žymi Lietuvos krepšinio žvaigždė. Jis tebėra gyvas ir šiandien gyvena Los Angeles, Kalifornijoje. Jis neseniai dienraščiui "Lietuvos aidui" suteikė telefoninį interviu, kur kalbėjo apie tų laikų lietuvių krepšininkų žygius 1937 ir 1939 metų čempionate. Tik dėka šių Amerikos lietuvių krepšininkų Lietuva pelnė garbę Europos krepšinio istorijoje. Jie išmokė lietuvių krepšininkus ir juos uždegė iš kartos į kartą būti garsiausiais. Jų įdiegti laimėjimų vaisiai Lietuvos krepšinio gyvenime padarė tokią įtaką, kad per 50 gyvenimo metų geriausiais Sovietų Sąjungos rinktinės žaidėjais buvo lietuviai.

Todėl ir šių metų Europos krepšinio varžybose, Lietuvos rinktinė žaidžiant nepriklausomai, jai faktinai priklausė ir aukso medalis, kuris buvo šališkai paskirtas Jugoslavijai, Lietuvai paliekant sidabrą.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

♦ Gerb. Redaktorium,

Rašau savo uošvės Elenos Legeckienės vardu, kuri šiuo metu gyvena Kaune, Lietuvoje. Ji prieš kelis mėnesius atšventė 93-čią gimtadienį ir buvo pagerbta giminių ir draugų. Šiuo metu jos regėjimas ir klausa yra prastame stovyje ir ji nebegali skaityti ir sunkiai girdi.

Ačiū už Jūsų siunčiamą "Darbininką", kuris ateina mūsų Libertyville adresu. Skaitau jį su malonumu, nes prieš 30 metų teko gyventi NY apylinkėse. Tačiau š. m. spalio 15 d. mes apleidžiame Libertyville ir vėl grįžtame Lietuvon, kur šiuo metu nuolatiniame gyvenime. Tad prašau sustabdyti "Darbininko" siuntimą mums po š. m. spalio 15 d., nes nebeturėsime progos jo skaityti.

Siunčiame Jums visiems ir mūsų draugams New Yorke širdingiausius linkėjimus Elenos Legeckienės ir Regino ir Raimundo Ošlapų šeimos vardu!

Jūsų,

Raimundas Ošlapas
Libertyville, IL

leškant daugiau laisvo laiko

Kas šių laikų karštligiška pasaulyje turi tą brangenybę - laisva laiką. Tik ne 724 amerikiečiai apklausti "Whirlpool Home Appliances" tarnybos. Net trys ketvirčiai apklaustųjų atsakė, kad yra per daug užimti, jog atliktų namų ruošos darbus, o pusė jų galvoja, kad labiau neturi laisvo laiko, nei jų tėvai turėjo atitinkamu laikotarpiu. Taigi, kur dingsta tas brangus visiems laikas?

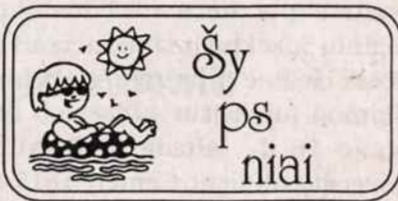
Apklausa nustatė:

Moterys daugiau laiko praleidžia rankomis plaudamos indus nei vyrai. Tuo tarpu jie daugiau naudojami automatinėmis indų plovyklėmis.

Vedę vyrai ir ištekejusios moterys praleidžia beveik vienodą laiką pirkdami maistą. Tačiau vienišos moterys net dvigubai ilgiau užtrunka maisto parduotuvėse nei vieniši vyrai.

Vedusiems vyrams tenka pagrindinis darbas prižiūrint ir atliekant taisymo darbus name ir kieme, o jų žmonos daugiau laiko praleidžia valydamos kambarius ir skalbdamos. Tuo tarpu vieniši žmonės, nepriklausomai nuo lyties, praleidžia panašų laiką virtuvėje. Tačiau šeimose moterys žymiai daugiau triūšia virtuvėje, nei jų vyrai.

Nors dauguma apklaustųjų yra visumoje patenkinti savo gyvenimu, tačiau daugelis iš jų labai norėtų skirti daugiau laisvalaikio šeimai. Tik 17 valandų per savaitę, apklausos duomenimis, asmuo skiria šeimai, iš kurių tik šešios valandos tenka vaikams, būnant kartu - ar tai būtų žaidimai, ar pamokų ruošimas. Dažnai tas laikas praleidžiamas virtuvėje, kur vaikams padedama atlikti namų darbus, o sutuoktiniai randa laisvą minutę pasikalbėti, kai gaminamas valgis ar tvarkomasi.

Kirpyklon įėjo vyras su berniuku ir paprašė, kad tą vaiką apdailintu. "Aš esiu išgerti stiklą alaus tuo tarpu", - pasakė. Vaiką apkirpus, tas vyras nesirodė. "Tai kur tavo tėvas?" - klausia kirpėjas. "Aš neturiu tėvo. Tas žmogus sutiko mane gatvėje ir pasiūlė nemokamai apkirpti."

Pardavėjas pasistatė automobilį prie krautuvės vitrinos. "Aš dirbu viduje, jei reikės mašiną

pajudinti". Prilipdė lapuką prie automobilio lango. Grįžęs prie mašinos, rado policininko raštelį: "Aš dirbu lauke. Prašau pajudinti pinigine".

Du vyrukai, apkeliaję pasaulį, susitiko New Yorke. Vienas pasiteiravo: "Sakyk, kokie pinigai tavo kelionėje buvo maloniausi?" Antras atsakė: "Lietuviški. Kur tik juos rodžiau, visi juokėsi".

Maskvos mokykloje fizikos mokytojas aiškino, kad rusai išradę radiją, telefoną, automobilį, televiziją... Paskui jis paklausė: "Ką tai rodo?" "Tai įrodo didelį rusų pranašumą prieš kitas tautas". Bet vienas mokinys pastebėjo: "Tai rodo, kad rusai buvo pirmieji žmonės žemėje". Mokytojas nustebęs paklausė: "O iš kur tai žinai?" Mokinys paaiškino: "Skaičiau tokioje knygoje, kad Adomas ir Ieva buvo nuogi ir valgė tikrai obuolius, bet jie manė, kad yra rojuje. Tai kas gi kitas galėjo būti tie žmonės, jei ne rusai?"

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Geriausios kelionės į Pabaltijį

LIETUVA '95

Skambinkit mums dėl kelionių sutvarkymo!
Pigiausios kainos per Finnair ir SAS
Turistinė ir Biznio klasė
- **Viešbučiai** -

BALTIJOS KRAŠTAI

Prašykite mūsų naujos brošiūros GO BALTIC apie Skandinaviją ir kitus Pabaltijo kraštus.

1 - 800 - 451 - 9511

UNIONTOURS

Isteigta 1931

245 Fifth Ave., Suite 1101, New York, N.Y. 10016
Tel: 212 - 683 - 9500 Fax: 212 - 683 - 9511

SKELBIMŲ TAISYKLĖS "DARBININKE"

Skelbimų, užuojautų ir apmokamų žinių reikalais, norint paskelbti, skelbimus sustabdyti, arba norint sužinoti kainas ir kt., prašoma skambinti DARBININKO administracijai nuo pirmadienio iki penktadienio tel.: 718 827-1351, 9 v. r. - 4 v. v. Redakcija už skelbimų turinį nėra atsakinga.

DARBININKAS pasilieka teisę atsakyti spausdinti skelbimus, kurie, mūsų nuomone, netarnauja bendram skaitytojų labui. Taip pat nebus dedami skelbimai, kurie turės pornografinį pobūdį, arba tikslą suklaidinti, arba einantys prieš skaitytojų interesus.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

SEPTEMBER PICK-UP SCHEDULE

09/7 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	BALTIMORE, MD	4-5 PM
09/8 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
09/12 TUES	PUTNAM, CT	11-12noon
09/14 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
09/16 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
09/19 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
09/21 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
09/22 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
09/28 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
09/30 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$630 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$650 r.t.
One way to Vilnius \$440

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

PAPIGINTOS KAINOS

ŠI RUDENIĮ ir ŽIEMĄ
į VILNIŲ ir RYGĄ

- Prašome skambinti ir klausti mūsų kainų -

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Jau baigiamas ruošti rudens konteinerių tvarkaraštis su konkrečiomis siuntinių paėmimo datomis įvairiuose miestuose. Kiekvienas Vilties siuntėjas šį tvarkaraštį su naujausia informacija apie Vilties veiklą gaus asmeniškai paštu. Kaip teko įsitikinti lankantis Lietuvoje, žmonių, kuriems reikalinga parama, Lietuvoje nemažėja.

Siuntinius rugsėjo mėnesį priimsime šiuose miestuose:

LOWELL, MA	rugsėjo 8 d.	12 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	rugsėjo 8 d.	2 - 3 val. p.p.
NASHUA, NH	rugsėjo 8 d.	4 - 5 val. p.p.
WATERBURY, CT	rugsėjo 9 d.	10 - 11 val. ryto
HARTFORD, CT	rugsėjo 9 d.	12 - 2 val. p.p.
BROOKLYN, NY	rugsėjo 9 d.	12 - 4 val. p.p.
BRIDGEPORT, CT	rugsėjo 9 d.	7 - 8 val. p.p.
NORWOOD, MA	rugsėjo 11 d.	5 - 6 val. p.p.

Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

MES SIŪLOME

PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Amerikiečiai apie lietuvių mokslininką

Juozas Kojelis

1995 birželio 18 d. Meksikoje, Puerto Penasco jūros prieklaukoje tragiškai žuvo dr. Edmundas Arimantas Arbas, 44 m., Arizonos valstybinio universiteto neurobiologijos profesorius ir Fiziologijos tyrimų laboratorijos vedėjas. Šimtai užuojautos laišku negali nuraminti mirusiojo tėvų - Alės ir Edmundo, žmonos, vaikų ir kitų artimųjų šeimos narių skausmo. Mirtis nelaimėje jokių priežastingumo ir logikos dėsnų neturi. Palieka faktas, suprantamas gal tik amžinybės žvilgsniu.

Prof. Arbo mirtį jautriai pergyvena ne tik artimieji, bet ir Amerikos mokslininkų bendruomenė, su kuria a. a. Arimantas bendravo ir kuri jo mokslinę veiklą pažino. To paties universiteto neurobiologijos, lastelių biologijos ir anatomijos profesorė dr. Leslie P. Tolbert savo nekrologiniame žodyje apie dr. E. A. Arbą kaip mokslininką taip kalbėjo:

"Jo netikėta mirtis yra didelis nuostolis tarptautinei neuro-

mokslų bendruomeni. Dr. Arbas buvo vadovaujantis mokslininkas neuroetologijos ir nervų sistemų evoliucijos tyrimų srityje. Lietuvių tėvų užaugintas netoli vandenyno Californijoje, dr. Arbas iš jaunystės pamilo gamtą ir ypatingai domėjosi biologinių organizmų skirtumais. Mokykloje jis aistringai gilinosi į klausimus, kaip nervų sistemos kontroliuoja gyvūnų elgesį ir kaip išsivysto nervų grandinė, iššaukiančios skirtingus jų pasireiškimus.

Oregono universitete 1980 gavo Ph.D. laipsnį, po-doktorines studijas tęsė Harvardo ir Floridos universitetuose ir tapo Arizonos u-to profesoriumi. Nelaimės metu jis buvo neurobiologijos ir fiziologijos profesorius adjunktas (associate professor).

Jo tyrimai, paskelbti daugelyje autoritetingų mokslo žurnalu, aprėpia daugelį neuro-mokslų pakopų, pradedant biofizinius tyrimus nervo lastelių ypatybių, kurios iššaukia kai kurių bestu-

burijų gyvių elgesį, iki palyginimų, kaip išsivysto vabzdžių nervų stuktūros, funkcijos ir grandinės. Viena iš labiausiai puikių ir svarbių jo ir jo kolegų studijų reikia laikyti stebėjimą ir analizavimą, kaip laisvai skrendančiuose vabzdžiuose veikia kvapo - reguliuojamos nervų sistemos. Surasta, kad net nesudėtingų organizmų nervai išvysto įvairią ir komplikotą "strategiją", kai reguliuoja paprastus ritmiškus judesius.

Dr. Arbas įėjo į Lietuvos žurnalo "Pheromones" redakcinį kolektyvą, ir visuose mokslinės veiklos lygiuose priklausė (Arizonos) universiteto ir viso krašto akademinėms komisijoms. Jis buvo talentingas mokytojas, apsišarvavęs giliu biologijos pažinimu ir gyvu humoro jausmu, ir tai padėjo jam suprantamai išdėstyti sunkias mokslines koncepcijas. Savo studentams jis buvo aukšto lygio sektinu pavyzdžiu.

Labai pasigėmė dr. Arbo kaip šeimos žmogaus, neuro - mokslininko ir auklėtojo".

National Science Foundation mokslininkų grupė prof. E. A. Arbą irgi priskiria prie žymiųjų neurobiologų:

"Mus giliai nuliūdino žinia apie

Edmundo Arbo mirtį. Daugelis iš mūsų pažinome Edmundą asmeniškai, ir visi su pasitenkinimu stebėjome jo mokslinius darbus. Tai yra didžiulis nuostolis - pirmiausia šeimai; bet jo pasigės ir neurobiologų bendruomenė. Mes be galo dėkingi Edmundui, kad jis kaip mokslinių diskusijų dalyvis, vertintojas ir NSF seminarų kalbėtojas pamedavo neurobiologinės disciplinos kolegas, NSF rėmė Edmundo tyrimų programas, ir mes didžiuojamės galėję su juo bendradarbiauti. Jo įnašu į neurobiologiją ilgą laiką ateityje naudosis ši mokslo disciplina".

Dr. Edmundas Arimantas Arbas mokslo viršūnių pasiekė igimtais gabumais ir rimtomis studijomis. Su paskaitomis jis aplankė Anglijos, Vokietijos, Šveicarijos, Kanados, Japonijos, Meksikos ir daugelį Amerikos aukštųjų mokyklų. Jo specialybės studijas skelbė pasaulio žurnalai. Priklausė kelioms Amerikos ir tarptautinėms neuroetologų ir biologų organizacijoms. Paskaitą skaitė lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoje, priklausė Lietuvoje leidžiamam "Pheromones" žurnalo redakciniam kolektyvui. Vaikystėje buvo ateitininkas, jaunystėje - skautas.

Lietuvis mokslininkas pačiame intelektualiniame pajėgume žuvo Meksikos pajūryje. Kas išpės Didžiojo Mokslininko mintį?

nio veikimo.

Didžiųjų laboratorijų vaistų gamintojai ir vaistų veikimo tyrinėtojai mano, kad 5 metų laikotarpyje bus rasti vaistai ne tik pristabdyti, bet ir sustabdyti ligos vystymąsi. Dabartiniu laiku jau taip pat galima ligos vystymąsi didelės dalies Alzheimerio ligą sergančiųjų pristabdyti, užvilinti. Tai daro moterų menopauzės laiku vartojamas estrogenas, vyresnio amžiaus žmonių vartojami vitaminai, kuriuose yra antioksidantai: karotinas, vitaminai E ir C. Taip pat reikia, kad ligos užkluptasis daugiau naudotų savo smegenis, tam tinka: diskusijos įvairiais klausimais su kitais asmenimis, spaudos skaitymas, visoks rašymas, uždavinių ir rebusų sprendimas, lošimas šachmatais, net kortomis, ypač sudėtingesnių lošimų (bridžas, vintas ir pan.). Prie to būtinas ir fizinis kasdieninis darbas ar gimnastika, ar bent vaikščiojimas valandą ar daugiau kasdien.

Asmenys su progresuojančia Alzheimerio liga turi būti prižiūrimi ir slaugomi, bet prižiūrėtojai ir slaugės turi turėti daug kantrybės, pasišventimo ir meilės žmogui.

Juozas Kriauciūnas, M.D.

keisti, neatsakomingi, net jam pačiam ir kitiems pavojingi. Ligonis palaipsniui praranda intelektą, galimybę bendrauti su kitais žmonėmis, būti valyvas, jis nepajėgus daryti net sau naudingų sprendimų. O ir fizinės jėgos mažėja, silpsta raumenys, vystosi kai kurių kūno dalių nepajėgumas, primenantis paralyzės ir pan. Užsitususi liga gali padaryti žmogų tik šiokiu tokiu gyvūnu, kuris net pats nepasimaitina. Liga dažniausiai prasideda apie šešiasdešimt amžiaus metus, retkarčiais anksčiau, ir vystosi arba greitai - maždaug 5 metus, arba palengva - tęsiasi 10 ir daugiau metų, kol žmogų numarina.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

Alzheimerio liga dar nepagydoma

10% Amerikoje gyvenančių žmonių, pasiekusių 65 m. amžiaus, serga Alzheimerio liga. Sulaukusių 75 m. amžiaus ta liga sergančių yra 20%, o sulaukusių 85 m. amžiaus jau tokių ligonių yra daugiau kaip 25%, tai yra jau bent kas ketvirtas žmogus serga Alzheimerio liga. Liga buvo išaiškinta vokiečio gydytojo Alozyo Alzheimerio praėjusio amžiaus (IXX amž.) pabaigoje.

Nors praėjo jau gal šimtas metų nuo ligos išaiškinimo, bet tikra ligos priežastis dar nežinoma. Nesurastas ir jos gydymas. Tiesa, jau žinoma, kokius pakitimus liga sukelia žmogaus smegenyse. Pakitimai - sunaikinimas smegenų. Bet neišaiškinta, kodėl tie pakitimai vyksta. Pakitimų pavaizdavimui pridedami du smegenų tyrimo (scan) paveikslėliai: pirmame sveikos galvos smegenys, antrame - Alzheimerio ligos sunaikintos. Sveikos smegenys - tamsi masė apsupta kaukolės kaulu, tik centras šviesus, antrame - ligos sunaikintos smegenys (šviesuma), likęs tik dalies sveikų smegenų ruožas (tamsuma).

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

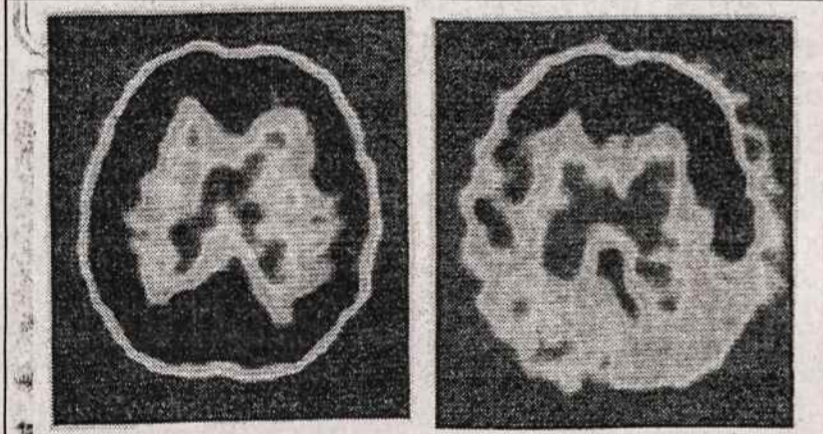
nia.

nia.

nia.

nia.

nia.

"Darbininko" JUBILIEJINIAI KONKURSAI

"Darbininko" laikraštis, švėsdamas savo 80 metų sukaktį, skelbia atvirus novelės ir straipsnio konkursus.

Novelės konkursas lyrine tema "Laiškas draugei, draugui iš Tėvynės ar užjūrių". Šiam konkursui įvedama lyrinė epistoliarinė (laiško) forma. Novelės ilgis - 15-20 mašinėle (spausdintuvu) rašytų (dviguba interlinija) puslapių.

Straipsnio konkursas religine tema "Ko Rūpintojėlis laukia iš mūsų?". To pageidavo premijos mecenatas prel. dr. Juozas Prunskis. Straipsnio ilgis 12-15 mašinėle (spausdintuvu) rašytų (dviguba interlinija) puslapių.

Kiekvienam iš konkursų atskirai yra paskirtos sekančios premijos: I-a premija 300 dol. II-a premija 100 dol. Dvi trečios po 50 dol.

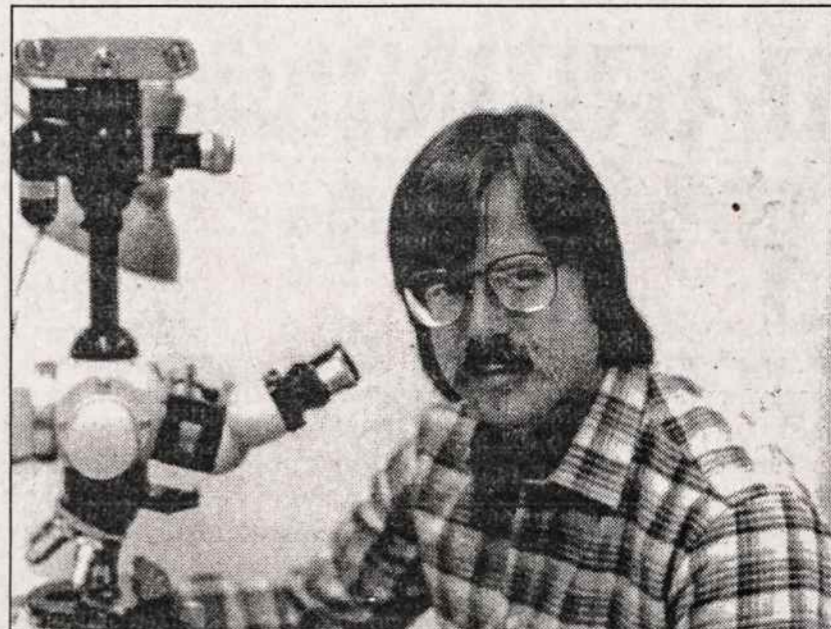
Laikas iki konkurso pabaigos: lapkričio 1d. pašto antspaudo data ant gauto konkurso voko.

Kūriniai siunčiami konkursams įprasta tvarka, pasirašomi slapyvardžiu. Pridedamas uždaras vokas, pasirašytas slapyvardžiu, o jo viduje yra autoriaus tikroji pavardė, vardas, adresas, telefonas ir autoriaus užrašas "Leidžiu savo kūrinį išspausdinti Darbininke".

Vertinimo komisija kūrinų egzempliorių dalyviams negrąžina.

Siųsti šiuo adresu:

"Darbininko" novelės arba straipsnio konkursas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Prof. dr. Edmundas Arimantas Arbas, 44 metų tragiškai žuvęs š.m. birželio 18 d. 5 val.p.p. Meksikoje, Puerto Penasco jūros prieklaukoje.

Los Angeles

Lituanistinė mokykla

Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinė - šeštadieninė mokykla naujus mokslo metus pradeda šeštadienį, rugsėjo 16 d., 9:00 val. ryto. Veiks visi skyriai nuo kiškių darželio (3½) iki 12-o skyriaus. Lietuviškai besimokančių klasių - vaikų ir suaugusių - taip pat veiks. Laukiame visų mokinių, o ypač naujai atvykusių į Los Angeles. Burkimės į vieną lietuvišką šeimą! Mokytojų darbo konferencija įvyks šeštadienį, rugsėjo 9 d., 9 val. ryto. Informacijas teikia Marytė Newsom (310) 553 - 2836 ir Algis Žemaitaitis (310) 458 - 0027.

Lietuvos dukterų gegužinė

Lietuvos Dukterų rengiama gegužinė įvyks sekmadienį, rugsėjo 10 d., tuoj po pamaldų parapijos salėje.

Tautos šventė

Tautos šventės - rugsėjo aštuntosios - minėjimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 17 d., parapijos salėje. Maloniai kviečiame visus Tautos šventėje dalyvauti. Moterys ir mergaitės prašomos pasipuošti tautiniais drabužiais.

Radijo valandėlės balius

Tradicinis Radijo valandėlės balius įvyks sekmadienį, rugsėjo 24 d., 12:30 val. p. p. parapijos salėje. Visi ruoškitės baliuje dalyvauti.

Šiauliuose Pasaulio Banko atstovai tiria vandens projektą

Rugpjūčio 30 d. į UAB "Šiaulių vandenys" atvyko Pasaulio banko atstovai ir NEFCO fondo ekspertai Kari Homanen, Sari Soderstrom, Inesis Kiskis, Martti Lariola ir Kalevi Heinonen.

Vizito tikslas - tęsti vasaros pradžioje pradėtus miesto vandens tiekimo ir kanalizavimo projekto paruošiamuosius darbus. Juos tikimasi baigti šį rudenį. Spalio mėn. planuojama dar kartą apsvaistinti konsultantų iš švedų firmos "Scanvironment" ruošiamą projekto finansavimo galimybių studiją.

Šiaulių miesto vandens tiekimo ir kanalizavimo projektas, kurį parengė švedų konsultacinė grupė "Scanvironment", buvo pristatytas Pasaulio bankui.

Pasaulio bankas šiam projektui numatė skirti 4 mln. JAV dolerių ilgalaikę paskolą. Apie 4 mln. dolerių negrąžinamą paskolą šiam projektui skyrė Švedijos vyriausybės sudarytas Baltijos fondas. Po 1 mln. dolerių žada investuoti Suomijos ir Norvegijos vyriausybės.

Šiaurės šalių aplinkosaugos kompanija NEFCO, kurioje dalyvauja 5 Šiaurės valstybių vyriausybės, projektui skiria taip pat 1 mln. JAV dolerių. 8 mln. JAV dolerių turėtų skirti Lietuvos vyriausybė. Dalis lėšų turi būti gauta iš Šiaulių miesto savivaldybės ir UAB "Šiaulių vandenys". Viso projekto sąmatinė vertė - apie 20 mln. JAV dolerių. Projektas turi būti įgyvendintas per 4 metus.

AGEP

Paminėtos Rusijos kariuomenės išvedimo metinės

Rusijos kariuomenės išvedimas iš Baltijos kraštų atvėrė vartus naujam visos Europos saugumui, pasakė Lietuvos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas antrųjų sovietų armijos išvedimo iš Lietuvos metinių progą. Rugpjūčio 30 d. Vilniaus Nepriklausomybės aikštėje ta proga surengtame minėjime dalyvavo Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius bei kiti pareigūnai.

Kai visas pasaulis švenčia 50-ąsias Antrojo pasaulinio karo pabaigos metines, Lietuva kukliai pažymi tik antrąją sukaktį, minėjime sakė Č. Juršėnas. Iš kaimyninių Latvijos bei Estijos ir Vokietijos negeidžiamas pvešias išsidangino tik prieš metus, o "mums gerų rezultatų pavyko pasiekti dėl išminties ir kantrybės" derybose su Rusija, sakė Lietuvos parlamento vadovas.

AGEP

JAV LB Kultūros Tarybos Spaudos Vajus rugsėjo mėnesį

Atpiginta metinė "Darbininko" prenumerata tik \$20 pirmiem 60 naujų prenumeratorių. Reguliari metinė prenumerata - \$30 už 50 laikraščio egzempliorius.

Skaitytojo vardas, pavardė.....
Adresas

Sponsorai: Lietuvių Fondas ir savaitraštis "Darbininkas".
Prenumeratas kartu su kuponu siūsti adresu:

DARBININKAS
341 Highland Blvd
Brooklyn, NY 11207

DARBININKAS

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
 Redakc. FAX .. (718) 827-2964
 Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
 Vienuolynas ... (718) 235-5962
 Vyskupas (718) 827-7932
 Salė (kor.) (718) 827-9645
 Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207

Apreiškimo parapija rugsėjo 17 dieną organizuoja tradicinį metinį parapijos pikniką, kuris prasidės po 11 val. mišių Apreiškimo bažnyčioje. Piknikas vyks Kultūros Židinio kieme. Programoje gros Stasys Telšinskas. Bus lietuviškų valgių ir atgaiva.

Richmond Hill Block Assoc. rengia 22-ji Parko festivalį - muge, kuri bus šeštadienį, rugsėjo 9 d. 10 - 6 val. vak. Forest parke prie Jackson Pond (Myrtle Ave. ir 109th St. kampas). Ten vyks įvairūs žaidimai vaikams, gros du orkestrai, bus šokiai. Daug kas prekiaus, o taip pat veiks sveikatos tikrinimo skyrius ir daug kitų įvairenybių. Toje apylinkėje gyvena daug lietuvių, kurie kasmet aplanko šį festivalį.

Jadvygai Matulaitienėi, NY Tautinių šokių ansamblio "Tryptinis" vadovei, ruošiamas pagerbimas spalio 15 d. Kultūros Židinyje. Žiūr. skelbimą šiame puslapyje.

"Darbininko" jubiliejinio konkurso (novelės ir straipsniai) įteikimo data pratęsta iki lapkričio 1 d. Žiūr. skelbimą 7-tame puslapyje.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims rugsėjo 16 dieną, šeštadienį, nuo 12 iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovai siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, rugsėjo 9 d., šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Kontaineris iš Bostono išplauks rugsėjo 12 dieną.

Skautiškos Šeimos didžiulis suvažiavimas įvyks š. m. rugsėjo 23 - 24 dienomis "Dainavos" stovyklavietėje, Manchester, MI. Įdomi bendra bei atskirų šakų programa. Smulkesnės informacijos - "Darbininko" Nr. 33 ir 35 skelbimuose.

Mišios už a. a. Stanislovo Sandanavičiaus vėlė 30-tųjų mirties metinių proga bus aukojamos Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne sekmadienį, rugsėjo 10 d., 11 val. Draugai ir pažįstami prašomi tą dieną prisiminti velionį savo maldose.

Fotomeninko Algio Kemežio fotografijų paroda "Šventa karvė" bus eksponuojama OK Harris galerijoje, 383 West Broadway, NY (tel.:212 431-3600) rugsėjo 16 - spalio 7 dienomis.

Laima Šileikytė - Hood, LB New Yorko apygardos pirmininkė, parašė laišką ilgametėi tautinių šokių mokytojai ir "Tryptinio" ansamblio vadovei Jadvygai Matulaitienei, dėkodama savo ir apygardos vardu už jos įdėtą darbą, vadovaujant "Tryptiniui" ir mokant tautinių šokių. Jadvyga Matulaitienė 45 metus dirbo su New Yorko jaunimu. Labai daug jaunimo išaugo ir subrendo jos grupėje, bešokdami tautinius šokius, susipažindami su lietuvių kultūra. J. Matulaitienė laišką pranešė apygardos pirmininkei, kad iš šio darbo pasitraukia poilsiu. Apygardos pirmininkė savo laišką rašo: "Sunku įsivaizduoti New Yorko tautinių šokių grupę be ponios Matulaitienės! Linkime Jums daug geros sveikatos ir gražių poilsio dienų!"

LB Great Necko apylinkės gegužinė bus rugsėjo 24 d. Kings Point parke. Pradžia 1 val.

Vaidzas iš Šv. Antano lietuvių parapijos Detroito 75 metų jubiliejaus. Iškilmingos mišios. Matyti dalis dvasiškių, koncelebravusių mišias. Iš k.: prel. Algimantas Bartkus, Šv. Antano parapijos klebonas Alfonsas Babonas, vyskupas Paulius Baltakis, Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida, buvęs klebonas kun. Walter Stanevich ir kun. Gintaras Grušas. Jono Urbono nuotrauka

Pasitraukus Jadvygai Matulaitienei iš "Tryptinio" ansamblio vadovės pareigų, iniciatyvos ėmėsi LB apygardos pirmininkė Laima Šileikytė - Hood ir Aldona Marijošienė vėl suburti jaunimą ir sudaryti būrelį, kuris tęstų Tryptinio tradicijas.

Prof. Juozas Girnius, žymus mūsų tautos filosofas, mirė prieš metus rugsėjo 13 d. Būtų pravartu, kad Amerikoje lietuviai su rengtu jo prisiminimo vakarais, nes šis filosofas nagrinėjo lietuvių išsivijimo temą, nusakė, kas yra išsivijimas ir kaip ta išsivijimas turi išsaugoti savo tautiškumą.

Albina Balsienė, seniau gyvenanti Woodhavene, dabar gyvenanti St. Petersburg, buvo atvykusi aplankyti savo draugų, kurių čia turi labai daug. New Jersey dar gyvena ir jos sūnus. Pas jį iš čia ir išvažiavo rugpjūčio 31. Kitas jos sūnus gyvena Miami.

N. Y. tautinių šokių šokėjų susirinkimas bus rugsėjo 22 d. Kultūros Židinyje. Taip pat kviečiami ir veteranai. Bus ruošiamasi 10-tai tautinių šokių šventei.

Knygos - laisvalaikis vasarai

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol. persiuntimui.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol. p.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Kas norite pagilinti savo virimo žinias, - rasite labai daug populiarių lietuviškų valgių gaminimo receptų. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. Kaina 15 dol. Persiuntimas - \$1.50.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knyga redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant persiuntimą.

"Moteris su baltu chalatu". Dr. Konstancija Paprockaitė - Šimaitienė. 494 psl. didelio formato knyga kietais viršeliais. Čia telpa 35 medicinos daktarės pasakojimai apie išgyvenimus, dirbant ligoninėse. Kaina 20 dol. Pridėti 2 dol. persiuntimui.

Visos knygos gaunamos rašant: Darbininkas 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

LB NY apygardos valdybos posėdis, kuriame dalyvavo ir naujosios apylinkės "Versmė" atstovai, įvyko rugpjūčio 26 d., šeštadienį, 10 v. r. Kultūros Židinyje. Aptarta eilė svarbių reikalų - kultūrinio gyvenimo, būsimų renginių. Apie juos bus parašyta kitame numeryje.

Medicinos padėtis

Rugpjūčio 23 d. "Kauno dienoje" išspaudintame profesoriaus Jurgio Danio straipsnyje, autorius kalba apie šiuolaikinę medicinos padėtį: "Negaliu suprasti Lietuvos gyventojų, tarp jų ir kauniečių, sunegalavus besikreipiančių į mieste privirusius, įvairiais įmantriais titulais pasivadavusius šarlatanus (bioenergetikus, ekstraseansus ir kt.). Nemažai iš jų yra viuruotojai, kirpėjai, menininkai ir kitokio plauko apgavikai, gydantys žmones. Deja, pasitaiko ir gydytojų, užsimančių nesuprantama veikla. Klinikose dirbo kolega, siūlęs sergančius cukralige gydyti "raudonos lemputės" šviesa. Paprasčiausiu gydymo rezultatus mokslininkai pagrįsti. Tuo pokalbis ir baigėsi. Teko girdėti, kad jis savo veiklą tęsia."

Toliau prof. Jurgis Danys siūlo: "... O be galo aukštos vaistų kainos? ... Kaune būtina įsteigti Ligonių gynimo asociaciją. Ji būdama nepartinė visuomeninė organizacija, padėtų spręsti jų problemas. Gyventojai turėtų į ką kreiptis, nusivylę medikais, o gydytojus ir farmacininkus Ligonių asociacija tonizuotų, skatintų jų meistriškumą."

Amerikiečiai parems Estijos olimpinę rinktinę

Social Circle, Georgia, meras Frank Sherrill yra sužavėtas tuo, kad ateinančią vasarą 40 mylių nuo Olimpinio stadiono 60 sportininkų ir 25 treneriai iš Estijos olimpinės komandos treniruosis čia visas tris savaites prieš Olimpinę žaidynes. Vietos gyventojai bando surinkti \$75,000 tam, kad Estijos olimpinę rinktinę galėtų susimokėti už transportą, gyvenvietes ir treniruotes. **AP**

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta "Darbininko" nr. 29, aukojo:

Liudas Normantas, Hiram, ME - 300 dol.

Adelaida ir Jurgis Balbatos, St. Petersburg, FL. - 50 dol.

Izabelė Bertašius, Williamstown, NJ, - 50 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers 361 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Kaip apsisaugoti nuo apgavikų?

NY valstijos gubernatorius George Pataki pasirašė įstatymą, kuris galios nuo lapkričio 1 d., 1995, kad parduotuvėse, mokant su asmeniškais čekiais, nebereikia užrašyti savo Social Security numerio. Žinodami tą numerį, apgavikai gauna informaciją apie savo būsimų aukų banko sąskaitą, gyvybės ir sveikatos apdraudimo dokumentus. Soc. Security numeriai taip pat būna apgaulingai vartojami prašant kredito kortelę, ieškant darbo ir t.t. Daugiausiai nukentčia vyresnio amžiaus žmonės, kurie neturi viuruotojo dokumento įrodyti savo tapatybę. Social Security numerio prašymas, kai apmokama sąskaita su asmeniškais čekiais, bus laikomas nusikaltrimu prieš įstatymą nuo lapkričio 1 d., ir nei vienas New York valstijos gyventojas tokiam tikslui neturi duoti savo SS numerio.

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga ruošia suvažiavimą lapkričio 24 - 25 d. Chicagoje. Dėl daugiau informacijų skambinkite tel.: (708) 852-0460.

Vyskupo Pauliaus A. Baltakio, OFM, artimiausios veiklos kalendorius

Rugsėjo 14 - 30 d. - Maskvoje ir Sibire gyvenančių lietuvių lankymas.

Spalio 4 - 7 d. - Šv. Tėvas J. Paulius II New Yorke.

Spalio 8 - 9 d. - Lietuvių Kat. Religinės Šalpos metinis susirinkimas Putnam, CT.

Spalio 9 - 10 d. - Lietuvių Kunigų Vienybės metinis seimas Putnam, CT. Spalio 15 d. - Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos 100 m. sukaktis Minersville, PA.

Spalio 17 d. - lapkričio 10 d. - Lietuvos Kunigų seminarijų apaštalinė vizitacija.

Lapkričio 12 - 16 d. - Amerikos vyskupo konferencijos rudeniniai posėdžiai Washington, DC.

Lapkričio 19 d. - Sutvirtinimo Sakramentas Lemont, IL.

Gruodžio 11 d. - Charleston, SC, Vyskupijos 150 metų sukaktis.

Dėkojame

George J. Gravrogkas, Menands, NY, kasmet paremdavo "Darbininką" didesne auka. O šiemet rugpjūčio 28 d. apmokėjo prenumeratą net su 100 dol. čekiu. Dosniam mūsų spaudos stiprintojui nuoširdžiai dėkojame.

Skelbkite "Darbininką" - pasidalinkite džiaugsmu, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite!

SKELBIMAI

Siūlo darbą

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošimo darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. **(sk.)**

Parduoda

Kraustausi ir parduodu įvairių baldų, kilimų, šaldytuvą, vėsintuvą, dviratį, kopėčias, daržo reikmenis ir kt. Skambinti (718) 849-0568. **(sk.)**

Paslaugos

TALPINTUVAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę. Siuntiniai, maisto siuntiniai, **komercinės siuntos** laivu arba oru - **air cargo. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. **(sk.)**

Parduodamos knygos

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Dautmantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvo partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašo 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirošia tolimiesiam partizaniniam karui. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žūva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštais viršeliais. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. **(sk.)**

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išsivijusių lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštą prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igalio-tiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukę ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratesti prenumeratą ar sumokėti atsilikusį mokestį.

"Darbininko" skaitytoju galima tapti kiekvieną dieną! Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams! Naujienos iš jūsų apylinkės lietuvių gyvenimo, Lietuvos, Pabaltijo kraštų ir viso pasaulio! *Prenumerata iki rugsėjo mėn. pabaigos - tik \$20.*

Skubėkite! Tik 60-čiai pirmųjų naujų skaitytojų sumažinta metinė prenumerata iki \$20! (žiūrėkite skelbimą 7-ame psl.)

Iš Vilniaus radijo užsieniui lietuvių kalba programoje buvo pranešta, kad nuo rugpjūčio 1-mos dienos programa Šiaurės Amerikai transliuojama 7360 KHz banga. (Trumpos bangos 41 m). Laidos JAV girdimos 7 val. vakaro rytinėje laiko juostoje (EST).

New Yorko lietuvių tautinių šokių ansamblio "TRYPTINIS" vadovei

JADVYGAI MATULAITIENEI

PAGERBIMAS

įvyks š. m. spalio 15 d., sekmadienį, Kultūros Židinio didžiojoje salėje.

1:00 val. p.p. kokteilis, po to programa ir pietūs su atgaiva ir karšto bufeto valgiais. (Detalės sekančiame skelbime).

Billietus ir status prašome užsisakyti iki spalio 1 d. (prie įėjimo nebus parduodami) pas:

Pranutė Ažuoliene tel. (718) 296-1205
 76-08 88th Ave., Woodhaven, NY 11421;
 Ona Barauskienė tel. (718) 296-2009
 80-23 85th Dr., Woodhaven, NY 11421

-- Auka 30 dol. --

Buvusius šokėjus ir visus lietuvius, kurie ilgus metus gėrėjosi ir džiaugėsi "Tryptinio" šokiais, kviečia rengėjos Katalikių moterų kultūros draugija

New Yorko MAIRONIO LITUANISTINĖ MOKYKLA

šiuos mokslo metus pradeda rugsėjo 30 d. Pamokos vyks nuo 9:30 val. ryto iki 1:00 val. p.p. Kultūros Židinyje.

Kviečiame visus tėvelius atvežti vaikučius. Primename, kad veikia ir priešdarželinė klasė pradėdant nuo keturių metų.

Dėl daugiau informacijų galima skambinti:
 Jūratei Balsytei - Spencer (212) 362-9261
 Audrei Lukoševičiūtei (718) 849-6083.

Mokyklos vadovybė